

MINISTERSTWO SPORTU

**STRATEGIA ROZWOJU
SPORTU W POLSCE
DO ROKU 2015**

Warszawa, styczeń 2007 r.

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	3
I. Diagnoza i trendy rozwojowe sportu w Polsce.....	4
II. Priorytety Strategii rozwoju sportu w Polsce.....	9
1. Priorytet 1: Popularyzacja sportu dla wszystkich.....	9
1.1. Sprawność fizyczna dzieci i młodzieży.....	9
1.2. Aktywność fizyczna społeczeństwa.....	12
2. Priorytet 2: Wzrost poziomu wyników sportowych.....	15
2.1. Sport kwalifikowany.....	16
2.2. Kształcenie i doskonalenie zawodowe.....	20
2.3. Nauka i medycyna w sporcie.....	22
3. Priorytet 3: Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.....	24
3.1. Sport w gospodarce narodowej.....	24
3.2. Infrastruktura sportowa.....	25
III. Finansowanie rozwoju sportu w Polsce.....	29
IV. Opis systemu realizacji i monitorowania strategii.....	34
V. Wskaźniki rozwoju sportu - zestawienie zbiorcze.....	36

Wprowadzenie

Opracowana w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu i przyjęta dniu 11 lutego 2003 roku przez Radę Ministrów *Strategia rozwoju sportu w Polsce do roku 2012*, była dokumentem wytyczającym kierunki działań dla kultury fizycznej i sportu, określała realizację celów i zadań, które miały doprowadzić do znaczącej poprawy stanu polskiego sportu.

Okres 2004-2006 r., w którym wdrażano strategię, przypadł na zachodzące w polskim sporcie zmiany regulacyjno-prawne. Ustawa o sporcie kwalifikowanym i utworzenie Ministerstwa Sportu, wpłynęły na nowe postrzeganie problemów sportu i tym samym na tempo wdrażania strategii. Uwagi i wnioski z oceny realizacji jednoznacznie podkreślały, że strategia nie przyniosła oczekiwanych rezultatów, na co miało wpływ wiele czynników m.in. nieskuteczny system monitoringu i częściowa dezaktualizacja zadań.

W oparciu o dokumenty programowe rządu m.in. program działania Rządu RP *Solidarne państwo, Strategię Rozwoju Kraju na lata 2007-2015* oraz ekspertyzy i wyniki konsultacji środowiskowych, a także założenia *Globalnej Strategii dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia* Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), postanowiono dokonać zmian korekcyjnych i uzupełniających w strukturze strategii. Określono jednoznacznie wizję i kierunek dążenia, tworząc główny cel strategiczny – **Aktywne i Sprawne Społeczeństwo**. W dokumencie zdefiniowano trzy priorytety, określając jednocześnie obszary działań w każdym z priorytetów. Dla każdego obszaru działań określono zadania szczegółowe (*strukturę Strategii Rozwoju Sportu do roku 2015 obrazuje schemat zamieszczony na stronie 7*).

Wizja jest jednoznaczna: sport będzie zajmował coraz mocniejszą pozycję w szeroko pojmowanym systemie wartości indywidualnych i społecznych, służąc wszechstronnemu rozwojowi człowieka, w tym zachowaniu zdrowia i sprawności oraz wartościowemu zagospodarowaniu czasu wolnego.

We współczesnym świecie, do określenia aktywności fizycznej jednostek i grup oraz jej organizowania w różnych formach i dla różnych celów, używa się jednego pojęcia - sport. W rozumieniu niniejszego dokumentu sport obejmuje: wychowanie fizyczne, sport dzieci i młodzieży, sport akademicki, sport dla wszystkich, sport osób niepełnosprawnych i sport kwalifikowany.

Struktura i treść opracowania zakłada, że *Strategia Rozwoju Sportu w Polsce do 2015 roku* będzie dokumentem kierunkowym wskazującym podstawowe działania Ministerstwa Sportu. Realizacja zadań i ich stopniowe wdrażanie winno skutkować następującymi działaniami i zmianami w polskim sporcie:

- stabilizacją i wzmocnieniem merytorycznym funkcjonujących systemów szkolenia i współzawodnictwa,
- określeniem kierunków i uwarunkowań rozwoju metodyczno-organizacyjnego sportu kwalifikowanego,
- wskazaniem kierunków programowych sportu powszechnego i osób niepełnosprawnych,
- określeniem miejsca i roli administracji samorządowej we wspieraniu i rozwoju kultury fizycznej i sportu lokalnego,
- uporządkowaniem i poprawieniem spójności zarządzania strukturami polskiego sportu,
- wspieraniem organizacji sportowych i administracji samorządowej w pozyskiwaniu środków pomocowych na zadania związane z rozwojem

infrastruktury sportowej.

Postęp w realizacji Strategii będzie co roku podlegał okresowej ocenie i analizie. Jej szczegółowe wyniki mogą być podstawą zmian i aktualizacji.

I. DIAGNOZA I TRENDY ROZWOJOWE SPORTU W POLSCE

We współczesnym świecie sport jest ważną wartością cywilizacyjną, kulturową i społeczną. W rozwiniętych społeczeństwach sport stał się dobrem powszechnym, dostępnym w różnych formach - stosownie do możliwości i zainteresowań obywateli. Jest także składową polityki społecznej nowoczesnego państwa, stymulując wiele gałęzi gospodarki, tworząc swoisty rynek pracy. Dzięki swojej specyfice jest istotnym czynnikiem kształtowania zdrowia, rozwijania nawyków i zachowań prozdrowotnych, a także wartościową formą spędzania wolnego czasu. Z tych względów państwo jest żywotnie zainteresowane rozwojem i upowszechnieniem sportu.

W ostatnich dziesięcioleciach sport nie należał do priorytetowych dziedzin w polityce państwa. Skutkowało to w szczególności obniżeniem poziomu aktywności fizycznej społeczeństwa.

Jak wynika z badań Światowej Organizacji Zdrowia¹ w społeczności dorosłych wciąż przeważa styl życia daleki od prozdrowotnego. Jedynie 7% Polaków deklaruje systematyczną aktywność fizyczną, 33% czyni to raz w tygodniu, 12% rzadziej, ale przynajmniej raz w miesiącu, natomiast reszta sporadycznie bierze udział w jakichkolwiek zajęciach służących podniesieniu sprawności fizycznej - uprawia jakąś dziedzinę sportu lub podejmuje inne formy aktywności rekreacyjnej. Pomimo stosunkowo dużej popularności sportu i widowisk sportowych walory aktywności fizycznej i sportu, uprawianego w różnych, dostępnych dla każdego formach, wciąż pozostają nieznane lub niedoceniane. Przy wydłużaniu się wieku życia Polaków niesie to poważne zagrożenia dla zdrowia i jakości życia.

Oznacza to, że w świadomości przeważającej części polskiego społeczeństwa nie nastąpiła dotąd zasadnicza przemiana. O takim obrazie społeczeństwa w znacznym stopniu decyduje nie tylko dostępność sportu, lecz także uboga oferta programowa dla osób w różnym wieku i różnym stanie zdrowia i poziomie sprawności fizycznej.

Badania wskazują także na pogarszający się poziom wydolności i sprawności fizycznej dzieci i młodzieży. Do głównych przyczyn takiego stanu należy z pewnością zaliczyć małą aktywność ruchową dzieci i młodzieży oraz - pomimo wdrożenia 4-tej godziny wf - długoletnie zaniedbania na poziomie szkolnego wychowania fizycznego. Od 2004 r. stopniowo rozszerzono uczestnictwo młodzieży w programach pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych. Działania te nie są jednak wystarczające.

Sport kwalifikowany ciągle jeszcze nie przynosi nam pożądaných wyników sportowych. Liczba medali zdobytych przez juniorów i seniorów w mistrzostwach świata i mistrzostwach Europy w okresie ostatnich lat jest wysoka i wynosi: 2002 r. - 515 medali, 2003 r. - 553, 2004 r.- 579, 2005 r.- 621, 2006 r. - 654. Niestety coraz gorsze rezultaty uzyskujemy na igrzyskach olimpijskich. W punktacji olimpijskiej w Barcelonie /1992 r./ zajęliśmy 15 miejsce, w Atlancie /1996 r./ - 13 miejsce, w Sydney /2000 r./ - 17 miejsce i w Atenach /2004 r./ - 20 miejsce. Na ostatnich igrzyskach olimpijskich Polska znalazła się grupie krajów europejskich, które zanotowały spadek osiągnięć medalowych. Nadzieję budzą wyniki osiągnięte podczas zimowych igrzysk olimpijskich w Turynie w 2006 r. Trudno jednak na razie mówić tu o stałej tendencji wzrostowej.

¹ The world health report 2002. Reducing risks; promoting healthy life style. Geneva, WHO 2002 r.

Nie ulega wątpliwości, że osiągnięcia sportowe w olimpijskim systemie współzawodnictwa powinny być zdecydowanie lepsze. Wymaga to jednak nie tylko zwiększenia środków na sport kwalifikowany oraz na różne formy sportowej aktywności społeczeństwa, ale również szeregu zmian organizacyjnych i programowych w sporcie polskim. Przyniosłoby to pozytywne skutki promując wizerunek Polski w świecie oraz zachęcając do uprawiania sportu i rekreacji młodzież i dorosłych.

Stowarzyszenia i kluby sportowe prowadzą swoją działalność w trudnych warunkach organizacyjnych i materialnych. W ostatnich latach obserwuje się w niepokojącą tendencję do ograniczania działalności programowej klubów sportowych. Według danych GUS w 2004 funkcjonowało w Polsce 4 666 klubów sportowych (w 2002 r. – 4 336) prowadzących 8 596 sekcji (w 2002 r. – 7 760), w których ćwiczyło 482 514 zawodników (w 2002r. - ok. 396 000). Wśród nich 262 186 (54 %) stanowiła młodzież do lat 18, a 66 044 (13,7 %) - kobiety.

Ponadto w 2005 r. działało ok. 6800 uczniowskich i parafialnych (3%) klubów sportowych.

Największa liczba zawodników uprawia w Polsce piłkę nożną (197 063), następnie piłkę siatkową (17 300), lekką atletykę (16 988), koszykówkę (12 483) oraz piłkę ręczną (8 824). Sportowe gry zespołowe uprawia ponad 52 % ogółu ćwiczących.

W zawodzie trenera, według danych GUS w 2004 r. pracowało ponad 5 400 osób, a pracę instruktora wykonywały 9 953 osoby. Z reguły praca ta jest wykonywana w niepełnym wymiarze godzin. Głównym problemem jest brak dostatecznej ilości środków finansowych na zatrudnianie w klubach trenerów i instruktorów.

Sport kwalifikowany w wyścigu po medale jest ogromnym polem doświadczeń naukowych i testowania nowoczesnych technologii. Wzrost poziomu sportowego jest uzależniony od wielu poznanych czynników, wśród których nauka i medycyna sportowa odgrywają kluczową rolę. Bez wsparcia materialnego procesów badawczych nie będzie znaczącego wzrostu poziomu wyników badań wzbogacających metodykę treningu. Do tego niezbędna jest - systematycznie uzupełniana - wiedza szkoleniowa osób sterujących nowoczesnym treningiem. W krajach przodujących w sporcie, dużą wagę przywiązuje się do naukowej metody doboru do sportu. Pozwala to zaoszczędzić środki i kierować do sportu kwalifikowanego uzdolnioną sportowo młodzież.

Pomimo oddania od 1995 roku do użytkowania ponad 3200 obiektów sportowych, nadal baza obiektów strategicznych dla sportu kwalifikowanego i rekreacji sportowej nie odpowiada standardom europejskim, ani liczebnie, ani pod względem jakości. W zdecydowanej większości są to obiekty zaniedbane, często wymagające kapitalnego remontu, zazwyczaj trudno dostępne dla osób niepełnosprawnych.

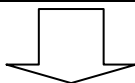
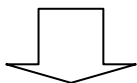
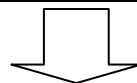
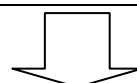
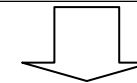
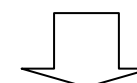
Dla uzyskania wzrostu poziomu sportu, w szerokim jego ujęciu, należy w programowaniu rozwoju uwzględniać trendy i kierunki, jakie występują na świecie. W sporcie powszechnym będą to wszystkie działania skutkujące zwiększeniem dostępności do sportu i aktywności fizycznej oraz wyrabianiem nawyku stałej dbałości o utrzymanie poziomu sprawności i tym samym zdrowia. Powinno to być powiązane z programami edukacyjno-wychowawczymi oraz z ofertą zagospodarowania wolnego czasu. Przedłużający się okres życia ludzi stawia nowe zadania skierowane na podtrzymanie optymalnej dla wieku sprawności ludzi starszych. Upowszechnianie sportu i aktywności ruchowej wśród osób niepełnosprawnych jest światowym kierunkiem działań skutkujących usprawnieniem i niwelowaniem barier pomiędzy ludźmi.

W obszarze polskiej infrastruktury sportowej istnieją dwa główne trendy. Pierwszy dotyczy rozbudowy i modernizacji podstawowej bazy sportowej w terenie i odnosi się to do ogólnodostępnych boisk ze sztuczną nawierzchnią, hal lub sal do gier oraz krytych

pływalni. Drugi kierunek to budowa nowoczesnych obiektów o standardach pozwalających przeprowadzać zawody sportowe na światowym poziomie. Często o wyborze kierunku inwestycji decyduje fakt przyznania organizacji imprezy rangi mistrzostw świata lub Europy. Coraz powszechniejszym staje się w inwestycjach sportowych budowa urządzeń dla rekreacji masowej, takiej jak ścieżki rowerowe, trasy do narciarstwa biegowego, infrastruktura nad akwenami. Daje to możliwość poszerzenia programowego i aktywności w sporcie powszechnym, jednak nadal zarówno liczba, jak i dostępność infrastruktury sportowej nie jest wystarczająca.

Prognozowane trendy rozwojowe w zakresie realizacji głównego celu strategicznego „Aktywne i sprawne społeczeństwo” są zbieżne z obserwowanymi na świecie osiągnięciami wynikającymi z dynamicznego rozwoju sportu dla wszystkich. Działania wynikające ze Strategii zmierzają do :

- poprawy wydolności i sprawności fizycznej dzieci i młodzieży,
- ograniczenia tendencji do siedzącego trybu życia,
- zmniejszenia liczby osób z nadwagą i otyłością,
- zmniejszenia zagrożenia zachorowalnością na tzw. choroby cywilizacyjne,
- poprawy wskaźników zdrowotności społeczeństwa,
- zmniejszenia liczby zjawisk patologicznych oraz agresji, w szczególności wśród młodzieży,
- wykształcenia w społeczeństwie świadomości w zakresie wartości aktywnego wypoczynku oraz korzystnych nawyków aktywnego spędzania czasu wolnego,
- zwiększenia udziału obywateli w zajęciach rekreacji ruchowej,
- zwiększenia możliwości uprawiania sportu i rekreacji fizycznej osobom niepełnosprawnym.

STRUKTURA STRATEGII ROZWOJU SPORTU W POLSCE DO 2015 ROKU (schemat)**Główny cel strategiczny****AKTYWNE I SPRAWNE SPOŁECZEŃSTWO****PRIORYTET 1****POPULARYZACJA SPORTU
DLA WSZYSTKICH****Obszary działań****1.1. SPRAWNOŚĆ FIZYCZNA
DZIECI I MŁODZIEŻY****1.2. AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA
SPOŁECZEŃSTWA****PRIORYTET 2****WZROST POZIOMU
WYNIKÓW SPORTOWYCH****Obszary działań****2.1. SPORT
KWALIFIKOWANY****2.2. KSZTAŁCENIE I
DOSKONALENIE
ZAWODOWE****2.3. NAUKA I MEDYCYNĄ W
SPORCIE****PRIORYTET 3****ROZWÓJ
INFRASTRUKTURY
SPORTOWO -
REKREACYJNEJ****Obszary działań****3.1. SPORT W
GOSPODARCE
NARODOWEJ****3.2. INFRASTRUKTURA
SPORTOWA**

ZADANIA

1.1.1. Promocja autorskich programów wychowania fizycznego
1.1.2. Wdrażanie nowoczesnych programów kontroli sprawności fizycznej
1.1.3. Doskonalenie szkolnego systemu współzawodnictwa młodzieżowego
1.1.4. Promocja umiejętności pływania „Umiem pływać”
1.1.5. Rozszerzenie programu „Sport wszystkich dzieci”
1.1.6. Promocja programów sportowo-rekreacyjnych zajęć pozalekcyjnych
1.2.1. Promocja aktywności ruchowej w społeczeństwie
1.2.2. Inicjowanie i wspieranie realizacji programów upowszechniania aktywności fizycznej w różnych środowiskach i grupach społecznych
1.2.3. Promocja turystyki aktywnej
1.2.4. Rozszerzenie systemu rekreacji jako formy rehabilitacji osób niepełnosprawnych
1.2.5. Promocja sportu i aktywności fizycznej osób niepełnosprawnych

ZADANIA

2.1.1. Identyfikacja zasad i czynników koniecznych do zapewnienia ciągłości szkolenia sportowego
2.1.2. Doskonalenie i rozszerzenie programu szkolenia młodzieży uzdolnionej sportowo
2.1.3. Modyfikacja młodzieżowego systemu współzawodnictwa
2.1.4. Opracowanie strategii rozwoju olimpijskich dyscyplin sportu
2.1.5. Opracowanie etapowych programów przygotowań do igrzysk olimpijskich
2.1.6. Rozszerzenie programu poprawy bezpieczeństwa na obiektach sportowych
2.1.7. Program organizacji dużych imprez sportowych w Polsce
2.1.8. Doskonalenie systemu szkolenia w Akademickich Centrach Szkolenia Sportowego
2.1.9. Opracowanie programów przygotowań do igrzysk paraolimpijskich
2.1.10. Sport osób niepełnosprawnych w polskich związkach sportowych
2.2.1. Kontynuacja wdrażania programów kształcenia dwuzawodowego
2.2.2. Prowadzenie Akademii Trenerskiej
2.2.3. Wdrażanie doskonalenia zawodowego w systemie licencji trenerskich
2.3.1. Opracowanie i wdrożenie procedur związanych z opieką medyczną
2.3.2. Opracowanie koncepcji wdrażania systemu specjalistycznej opieki medycznej
2.3.3. Utworzenie Państwowego Instytutu Badawczego Sportu
2.3.4. Rozszerzenie programu walki z dopingiem
2.3.5. Opracowanie programu naukowo-metodycznego wspomagania w sporcie

ZADANIA

3.1.1. Opracowanie i wdrożenie mechanizmów pozyskiwania środków finansowych na rozbudowę, modernizację i zarządzanie infrastrukturą sportową ze źródeł pozabudżetowych
3.1.2. Opracowanie koncepcji systemu informacji sportowej
3.1.3. Opracowanie koncepcji programów stymulujących zwiększenie udziału sportu w gospodarce narodowej
3.2.1. Opracowanie modelowych rozwiązań miejskich, gminnych i osiedlowych ośrodków sportu
3.2.2. Kontynuacja programu inwestycji o szczególnym znaczeniu
3.2.3. Wdrażanie programu rozwoju infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w województwach
3.2.4. Budowa ogólnodostępnych, wielofunkcyjnych boisk dla dzieci
3.2.5. Budowa sali gimnastycznej w każdej gminie
3.2.6. Budowa pływalni w każdym powiecie
3.2.7. Promocja najefektywniejszych rozwiązań technicznych w budownictwie sportowym
3.2.8. Budowa Narodowego Centrum Sportu

II. PRIORYTETY STRATEGII ROZWOJU SPORTU W POLSCE DO ROKU 2015

Priorytet 1: POPULARYZACJA SPORTU DLA WSZYSTKICH

Zakres priorytetu obejmuje szeroką problematykę działań mających wpływ na rozwój fizyczny i osobowościowy człowieka, jego zdrowie i jakość życia. Celem strategii w realizacji tego priorytetu jest osiągnięcie optymalnego poziomu utrwalenia zachowań prozdrowotnych społeczeństwa w różnych grupach wiekowych, środowiskowych i zawodowych.

Wyszkolenie u ludzi nawyku dążenia do zdrowego życia w sprawności to trudny proces, który rozpoczyna się w szkole podstawowej poprzez właściwy rozwój sprawności fizycznej dzieci i młodzieży. Na tym poziomie młodzież otrzymuje również pierwszą wiedzę o sporcie. Sprzyja temu udoskonalenie szkolnego systemu współzawodnictwa oraz poprawa poziomu wychowania fizycznego. Równolegle toczyć się będzie proces pedagogiczny dotyczący utrwalania wiedzy i nawyków życia z ruchem, czego efektem będzie powszechne uświadomienie roli i znaczenia aktywności fizycznej.

Konieczne jest zwiększenie działań promujących aktywność fizyczną społeczeństwa, upowszechnienie atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego poprzez aktywizację środowisk zawodowych i społecznych oraz wzmocnienie roli organizacji pozarządowych oferujących programy sportu dla wszystkich.

Istotnym dla rozwoju sportu dzieci i młodzieży, a następnie osób dorosłych, jest odpowiednie zachęcanie do uczestnictwa w różnych formach aktywności.

Jednym z ważniejszych celów strategii w zakresie wdrażania do aktywności fizycznej i sportu dla wszystkich jest coraz wyraźniejsza potrzeba wykorzystania specyficznych walorów sportu dla kształtowania postaw obywatelskich i przeciwdziałania patologiom społecznym, w szczególności chuligaństwu, narkomanii i alkoholizmowi. Aktywne uczestnictwo i zaangażowanie młodego pokolenia w rywalizację sportową jest skutecznym środkiem budowania prawidłowych więzi i zachowań społecznych.

Priorytet 1: Obszary działania

1.1. Obszar działania

SPRAWNOŚĆ FIZYCZNA DZIECI I MŁODZIEŻY

Dominującą formą spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież staje się oglądanie telewizji oraz korzystanie z komputera. Prowadzi to do utrwalenia nawyków siedzącego trybu życia i skutkuje znacznym wzrostem wskaźników otyłości w społeczeństwie. Działalność sportowa podejmowana jest przez młodzież sporadycznie, a ogólny wymiar czasu przeznaczanego na ćwiczenia fizyczne kształtuje się znacznie poniżej tzw. normy higienicznej, która zakłada, że dla zapewnienia warunków prawidłowego rozwoju młodego organizmu niezbędna jest dawka ruchu od 2 do 3 godzin dziennie. Tymczasem codziennie uprawia sport zaledwie 4% młodzieży. Zdecydowana większość ćwiczy raz lub dwa razy w tygodniu i przeznaczą na ten cel w sumie nie więcej niż 3 do 4 godzin tygodniowo.

Rozwój fizyczny dzieci i młodzieży w dużej mierze zależy od odpowiedniego w okresie rozwojowym poziomu aktywności fizycznej. Jest podstawą zarówno sportu kwalifikowanego, w sensie wyselekcjonowania młodzieży uzdolnionej sportowo, jak

i sportu powszechnego w zakresie kształtowania nawyków sportowych u dzieci w perspektywie ich całego dorosłego życia. Ograniczenie naturalnej skłonności dzieci do ruchu, spowodowane obowiązkami szkolnymi, edukacją pozaszkolną, a także zainteresowaniami technicznymi w tym internetem, negatywnie wpływa na wydolność i sprawność psychofizyczną dziecka oraz na jego zdrowie.

Wyniki badań, przeprowadzonych w państwach europejskich na zlecenie Komitetu Rozwoju Sportu Rady Europy w 2003 r., potwierdziły, że młode pokolenie Europejczyków cechuje stopniowo obniżający się w ostatniej dekadzie poziom wydolności i sprawności fizycznej. Konkluzje z badań, zawarte w Rekomendacji Komitetu Ministrów Rady Europy - Rec(2003)6. znalazły swój wyraz w działaniach przewidzianych w strategii.

Uwarunkowania ekonomiczno-społeczne środowiska dziecka, tradycja domu rodzinnego i treści edukacyjno-wychowawcze wyniesione ze szkoły, infrastruktura sportowa w pobliżu miejsca zamieszkania, to główne elementy mające silny wpływ na zachowania sportowe dzieci. Obserwuje się zróżnicowanie szans rozwoju i realizacji zainteresowań sportowych dzieci, na niekorzyść tych ze środowisk wiejskich i z rodzin niewydolnych ekonomicznie i wychowawczo. Brak zainteresowania młodego pokolenia aktywnymi formami spędzania wolnego czasu we wspomnianych środowiskach przenosi się na okres życia dorosłego.

Rozwój sportu dzieci i młodzieży szkolnej otoczony jest od wielu lat szczególną opieką państwa. Zaczyna się obowiązkowymi zajęciami wychowania fizycznego w szkołach, a następnie poprzez system sportowych i rekreacyjnych zajęć pozalekcyjnych realizowanych przez szkoły i kluby sportowe, przechodzi do szkolnego systemu współzawodnictwa. Konieczne jest jednak poprawienie efektywności tych działań poprzez zintegrowanie współpracy środowisk działających w zakresie sportu, aktywizację rodziców oraz upowszechnienie nowoczesnych programów edukacyjno-wychowawczych.

Modyfikacja wieloletnich programów resortowych: *Sport wszystkich dzieci, Doskonalenie szkolnego systemu współzawodnictwa młodzieży* oraz wdrożenie zadania *Promocja programów sportowo-rekreacyjnych zajęć pozalekcyjnych* powinny skutkować poszerzeniem oddziaływania oraz zwiększaniem uczestnictwa dzieci i młodzieży w pozalekcyjnych i pozaszkolnych formach sportu i rekreacji.

Ujęte w strategii zadanie *Promocja autorskich programów wychowania fizycznego* przyniesie wzrost atrakcyjności i efektywności lekcji wychowania fizycznego.

Realizacja zadania *Wdrażanie nowoczesnych programów kontroli poziomu sprawności fizycznej* służyć będzie opracowaniu i wdrożeniu jednolitych mierników oceny sprawności fizycznej uczniów. Przewidywane jest organizowanie w szkołach, corocznie *Tygodnia sprawności fizycznej*, w czasie, którego prowadzone będą testy oceniające poziom motoryczności. Działania te powinny przyczynić się do zwiększenia motywacji zarówno uczniów, jak i nauczycieli do podejmowania działań zwiększających aktywność fizyczną dzieci i młodzieży szkolnej.

Duże znaczenie dla wdrażania praktycznych form rozwoju sprawności fizycznej młodzieży gimnazjalnej mieć będzie realizacja zadania *Promocja umiejętności pływania Umieć pływać*, które wpłynie na zmniejszenie liczby wypadków na wodzie, utonięć i urazów kręgosłupa.

Należy zdecydowanie wskazywać na rozwój sportu dzieci i młodzieży, jako czynnika wpływającego pozytywnie na rozwój społeczeństwa. Zabiegać należy o finansowanie w większym stopniu przez samorządy lokalne zadań związanych z upowszechnianiem sportu dzieci i młodzieży.

L.p.	Nazwa zadania	Opis zadania	Okres realizacji
			Źródła finansowania
1.	Promocja autorskich programów wychowania fizycznego	Wybór poprzez konkurs najciekawszych pod względem formy i treści programów realizacji szkolnego wychowania fizycznego, stosowanych w systemie klasowo - lekcyjnym oraz upowszechnienie ich w celu podniesienia atrakcyjności zajęć wychowania fizycznego. Wyróżnienie i nagradzanie autorów programów. Publikacje prac.	2007-2012
			Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej,
2.	Wdrażanie nowoczesnych programów kontroli poziomu sprawności fizycznej	Wybór poprzez konkurs najlepszych programów powszechnej oceny sprawności fizycznej i upowszechnienie stosowania pomiarów. Organizacja <i>Tygodnia Sprawności Fizycznej</i> w szkołach. Upowszechnienie akcji.	2008-2012
			Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, środki jednostek samorządu terytorialnego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki – priorytet III*
3.	Doskonalenie szkolnego systemu współzawodnictwa młodzieży	Udoskonalenie programu Igrzysk Młodzieży Szkolnej oraz Licealiady nowych dyscyplin i konkurencji sportowych. Dostosowanie programów zawodów do warunków terytorialnych i infrastruktury. Zwiększenie udziału uczniów.	zadanie ciągłe
			Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej
4.	Promocja umiejętności pływania „Umiem pływać”	Wdrożenie umiejętności bezpiecznego zachowania na wodzie, zapobiegania wypadkom oraz podstaw ratownictwa wodnego, potwierdzone stosownym certyfikatem. Program przeznaczony jest dla młodzieży gimnazjalnej.	2007-2010
			Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, środki jednostek samorządu terytorialnego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki – priorytet III*, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
5.	Rozszerzanie programu "Sport wszystkich dzieci"	Zwiększenie zakresu zadań programu poprzez działania zmierzające do uaktywnienia większej liczby środowisk lokalnych (samorząd). Wprowadzenie nowych zadań zwiększających aktywność dzieci ze środowisk patologicznych. Rozszerzenie oferty programowej na nowe aktywności i dyscypliny. Rozwój uczniowskich klubów sportowych i stowarzyszeń lokalnych.	2007-2010
			Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, środki pozabudżetowe, środki jednostek samorządu terytorialnego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki – priorytet III*, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

6.	Promocja programów sportowo- rekreacyjnych zajęć pozalekcyjnych	Wybranie w drodze konkursu atrakcyjnych programów zajęć pozalekcyjnych. Promocja programów wśród podmiotów realizujących zadanie. Uatrakcyjnienie programów działań uczniowskich klubów sportowych. Wspieranie wolontariatu.	2007-2008 Fundusz Zajęć Sportowo-Rekreacyjnych dla Uczniów, Program Operacyjny Kapitał Ludzki – priorytet III*, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
----	---	--	---

* zadania tego typu mogą być współfinansowane ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, jako elementy składowe projektów konkursowych realizowanych w ramach Priorytetu III.

Projekty te muszą przyczynić się do osiągnięcia celów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

1.2. Obszar działania

AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA SPOŁECZEŃSTWA

Spółeczeństwo polskie cechuje nadal niski stopień zaangażowania w systematyczną aktywność fizyczną. Przyczyn upatruje się w ogólnych uwarunkowaniach, z których najczęściej wymieniane są elementy wychowawczo-edukacyjne, stopień zamożności, dostępność do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz poziom zaangażowania w aktywność różnych organizacji pozarządowych.

Niedobór wysiłku fizycznego może powodować wiele schorzeń cywilizacyjnych, takich jak nadwaga, słaba przemiana materii, niewydolność układu sercowo-naczyniowego itd. U młodych ludzi siedzący tryb życia często bywa przyczyną wad postawy. Uprawianie sportu oraz uczestnictwo w różnych formach aktywności fizycznej może być pomocne w eliminowaniu z życia młodzieży nałogów i zachowań o charakterze patologicznym takich jak narkomania, alkoholizm, palenie tytoniu czy chuligaństwo. Znaczenie pozytywnego wpływu udziału dzieci i młodzieży w zajęciach sportowo-rekreacyjnych musi być uświadamiane przede wszystkim rodzicom. Od ich inspirującej i wspomagającej postawy, a także współuczestnictwa w dużej mierze zależy zainteresowanie dzieci sportem.

Konieczna jest zatem zmiana aktualnego systemu i form oddziaływania państwa na pobudzanie aktywności społecznej w obszarze sportu dla wszystkich. Szczególne znaczenie ma właściwa *Promocja aktywności ruchowej w społeczeństwie* pokazująca zdrowotne efekty aktywności dla jednostki w perspektywie wielu lat życia. Podejmowane na szczeblu ogólnokrajowym i samorządowym działania promocyjne powinny wykorzystywać sieci i struktury środków masowego przekazu oraz nowoczesne techniki promocji i edukacji. Ważnym zadaniem jest wypromowanie ogólnopolskich, narodowych kampanii łączących promocję aktywności fizycznej i zachowań prozdrowotnych, angażujących do tej idei różne podmioty i środowiska zawodowe. Działanie to znajdzie swój wyraz w realizacji zadania *Inicjowanie i wspieranie realizacji programów upowszechniania aktywności fizycznej w różnych środowiskach i grupach społecznych*.

Istotnym dla rozwoju sportu dla wszystkich jest wspieranie działań statutowych organizacji pozarządowych przez administrację rządową i samorządową oraz coraz częściej przez podmioty gospodarcze. Elementem wsparcia mogą być nie tylko środki finansowe, ale także pomoc organizacyjna, patronaty i inne dotychczas stosowane formy wspomagania działalności. Na szczególną uwagę zasługują programy i działania

ukierunkowane na zwiększenie uczestnictwa w aktywności sportowej młodzieży oraz wyrównywanie szans dostępu do aktywności fizycznej osobom ze środowisk wiejskich, słabo rozwiniętych ekonomicznie, niedostosowanych społecznie i zagrożonych patologiami.

Jednym z atrakcyjnych elementów upowszechniania aktywności fizycznej będzie wdrożenia zadania *Promocja turystyki aktywnej*. Sportowy charakter, zdrowotne i poznawcze znaczenie oraz kojarzenie tych form z czasem wolnym, pozwala oczekiwać skutecznego wpływu tego zadania na wykreowanie aktywnego stylu życia i wypoczynku zbliżonego do standardów europejskich.

W każdym społeczeństwie stosunkowo liczną grupę stanowią osoby niepełnosprawne. Polityka społeczna państwa zakłada promowanie działań zmierzających do zintegrowania tej grupy z osobami pełnosprawnymi oraz stwarzanie warunków do jej właściwego rozwoju. Do uprawiania aktywności fizycznej przez osoby niepełnosprawne powinny być stworzone odpowiednie warunki. Najczęściej motywacją do podejmowania przez osoby niepełnosprawne aktywności fizycznej jest potrzeba przeżywania pozytywnych emocji związanych z ruchem, który jest uznanym czynnikiem psychoterapeutycznym. Osoby niepełnosprawne, które nie tylko walczą z własną słabością poprzez uzyskanie większej sprawności fizycznej potrzebnej do egzystencji w życiu codziennym, chcą również uczestniczyć w rywalizacji sportowej z innymi zawodnikami. Warunkiem przystąpienia do takiej rywalizacji jest jednak, w początkowym okresie uczestnictwo w sporcie rekreacyjnym, który jest jednocześnie działalnością o charakterze rehabilitacyjnym. Głównymi zadaniami wdrażanymi w *Strategii Rozwoju Sportu do roku 2015*, mającymi wpływ na właściwe postrzeganie sportu osób niepełnosprawnych są: *Rozszerzanie systemu rekreacji jako formy rehabilitacji osób niepełnosprawnych* oraz *Promocja sportu i aktywności fizycznej osób niepełnosprawnych*. W zadaniach tych szczególny nacisk położony jest na propagowanie i rozpowszechnianie wszelkich form aktywności fizycznej dostosowanych do różnego rodzaju niesprawności.

Sport i rekreacja ruchowa dla tej grupy osób są szczególną formą rehabilitacji pozwalającą na pokonywanie barier i stymulowanie dążeń do wzrostu aktywności społecznej. Realizacja zadań w tym obszarze zapewni zwiększenie aktywności fizycznej oraz wzbogaci system rekreacji o nowe treści i formy. Preferowane będą nowe formy zajęć sportowo-rekreacyjnych wraz z promocją zdrowego stylu życia, dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych w starszym wieku.

L.p.	Nazwa zadania	Opis zadania	Okres realizacji
			Źródła finansowania
1.	Promocja aktywności ruchowej w społeczeństwie	Promocja programów aktywności fizycznej pod tytułem „Ruch - lekarstwem XXI wieku” dla różnych grup wiekowych, środowiskowych i zawodowych, uwzględniających potrzeby osób z problemami zdrowotnymi, w szczególności z otyłością i nadwagą.	zadanie ciągłe
			środki budżetowe Ministerstwa Sportu
2.	Inicjowanie i wspieranie realizacji programów upowszechniania aktywności fizycznej w różnych środowiskach i grupach społecznych	Opracowanie założeń systemu formalnego ubiegania się organizatorów sportu dla wszystkich o dofinansowanie realizacji programów przeznaczonych dla różnych środowisk zawodowych i grup społecznych.	zadanie ciągłe
			środki budżetowe Ministerstwa Sportu, Program Operacyjny Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
3.	Promocja turystyki aktywnej	Określenie zasad wykorzystania i wspierania programów turystyki, a w szczególności tzw. turystyki aktywnej związanej z różnymi dyscyplinami sportu jak żeglarstwo, kajakarstwo, sporty rowerowe, wspinaczka górską, narciarstwo biegowe, tyżwiarstwo, do budowania akceptacji społecznej dla aktywnych form spędzania czasu wolnego. Wdrażanie wybranych w drodze konkursu najciekawszych programów.	zadanie ciągłe
			środki budżetowe Ministerstwa Sportu
4.	Rozszerzenie systemu rekreacji jako formy rehabilitacji osób niepełnosprawnych	Program dotyczy rekreacji ruchowej jako formy rekreacji osób niepełnosprawnych, zwłaszcza w starszym wieku. Celem programu jest zwiększenie aktywności fizycznej oraz promocja zdrowego stylu życia osób niepełnosprawnych poprzez podniesienie ich sprawności i wydolności.	2007-2010
			Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
5.	Promocja sportu i aktywności fizycznej osób niepełnosprawnych	Nadrzędnym celem programu jest propagowanie i rozpowszechnianie wszelkich form aktywności fizycznej zarówno rekreacyjnej, jak i sportu paraolimpijskiego.	zadanie ciągłe
			Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

W zakresie popularyzacji sportu dla wszystkich, wskaźnikami określającymi skuteczność stosowanych programów będą przede wszystkim wskaźniki ilościowe odnoszące się do:

- 1) stopnia zaangażowania społeczeństwa deklarującego systematyczną aktywność fizyczną,
- 2) udziału młodzieży w systemie szkolnego współzawodnictwa sportowego,
- 3) liczby uczniowskich klubów sportowych i innych stowarzyszeń realizujących zadania z zakresu upowszechniania sportu wśród dzieci i młodzieży,
- 4) liczby imprez o charakterze sportowo-rekreacyjnym dla osób niepełnosprawnych.

Przygotowanie i opracowanie danych, będących podstawą wskaźników rozwoju sportu zostanie powierzone przez resort wybranym jednostkom o charakterze naukowo-badawczym. Zakres badań, ich częstotliwość oraz metody badawcze zostaną określone w metodologii badań. Do oceny poziomu danych terenowych służyć będą raporty wojewódzkie dotyczące np. liczby imprez o charakterze sportowo-rekreacyjnym, zawodów sportowych, liczby uczestników, itp. W ocenie poziomu aktywności fizycznej społeczeństwa i skuteczności oddziaływania programów edukacji poprzez sport będą również wykorzystywane wskaźniki opracowywane przez inne resorty (np. ocena poziomu zdrowotności społeczeństwa, współzawodnictwo sportowe w systemie szkolnictwa, wskaźniki przestępczości młodocianych, sport jako narzędzie spójności społecznej, itp).

Priorytet 2: WZROST POZIOMU WYNIKÓW SPORTOWYCH

Zagadnienia wchodzące w zakres tego priorytetu obejmują swoim zasięgiem szeroko rozumiany sport kwalifikowany, zarówno ten na najwyższym poziomie, jak i sport młodzieżowy, akademicki i paraolimpijski. Sukcesy sportowców na arenach międzynarodowych a w szczególności w rywalizacji olimpijskiej, przyczyniają się do upowszechniania sportu w świadomości społecznej. Podnosi się prestiż państwa na arenie międzynarodowej. Zwiększa się tym samym zainteresowanie dzieci i młodzieży zorganizowanymi formami aktywności fizycznej, co przyczynia się do szybszego rozwoju poszczególnych dyscyplin sportowych.

Strategia rozwoju sportu uwzględniać musi także aspekty naukowe, związane z poszukiwaniem i weryfikacją nowych metod i urządzeń treningowych, właściwą opieką medyczną nad zawodnikami, tak w zakresie leczenia i rehabilitacji, jaki i profilaktyki oraz precyzyjnej diagnostyki stanu wytrenowania. Wypracowanie nowych technologii treningu wyczynowego wykorzystujących aktualny dorobek nauki, a także nowych możliwości technicznych, uwzględniających specyficzne potrzeby różnych dyscyplin i rodzajów sportu, to warunek postępu i wzrostu poziomu wyników sportowych. Jednakże określenie poziomu wydolności zawodnika nie jest warunkiem wystarczającym do osiągnięcia sukcesu sportowego. Konieczna jest również odpowiednia wiedza, pozwalająca na właściwe wykorzystanie wyników badań naukowych w praktyce. Z tego względu w ramach priorytetu, realizowany będzie postulat stałego doskonalenia zawodowego trenerów, co pozwoli szkoleniowcom polskim aktualizować wiedzę na temat najnowszych osiągnięć nauk o sporcie. Korzystając ze zdobyczy nauk o sporcie należy szerzej rozpowszechniać pozytywne doświadczenia szkoleniowe, które w ostatnich latach były dorobkiem polskich trenerów.

Zwalczaniu zjawisk patologicznych w sporcie, w szczególności dopingu, chuligaństwa, ksenofobii oraz przejawów nietolerancji sprzyjać będą - przewidywane w ramach działań strategicznych - przedsięwzięcia o charakterze prawnym i strukturalno-organizacyjnym. Wyniki tych działań będą kierowane również do młodzieży szkolnej.

Zmniejszenie dystansu, jaki dzieli naszych sportowców od światowej czołówki w wielu dyscyplinach sportu oraz dążenie do maksymalizacji wyników, możliwe będzie do osiągnięcia poprzez systemowe działania, obejmujące swym zasięgiem szereg różnych elementów: od naboru i selekcji do sportu począwszy, poprzez skuteczny system szkolenia i współzawodnictwa, rozwój specjalistycznej infrastruktury, rozszerzenie modelu finansowania sportu, udoskonalenie systemu prawnego, aż po

spójny system zarządzania. Tak więc realizacja w dłuższej perspektywie czasowej podstawowego celu jakim jest poprawa pozycji Polski na sportowej arenie międzynarodowej, wymaga wieloaspektowego podejścia i podjęcia szeroko zakrojonych działań, wykraczających zdecydowanie poza sport wysoko kwalifikowany.

Priorytet 2: Obszary działania

2.1. Obszar działania SPORT KWALIFIKOWANY

Obszar sportu kwalifikowanego wymaga, po wielu latach funkcjonowania, dogłębnej analizy i oceny skuteczności w kontekście uczestnictwa we współzawodnictwie międzynarodowym na poziomie mistrzostw Europy, mistrzostw świata i igrzysk olimpijskich.

W obszarze tym wytypowano 10 rodzajów zadań szczegółowych, których realizacja jest niezbędna dla osiągnięcia wzrostu poziomu wyników sportowych.

Pierwsze trzy zadania dotyczą obszaru sportu młodzieżowego, zwłaszcza w kontekście osiąganych efektów szkolenia sportowego młodzieży uzdolnionej. Zadania te obejmują również ocenę efektywności szkolenia sportowego w publicznych i niepublicznych szkołach mistrzostwa sportowego oraz ośrodkach szkolenia sportowego młodzieży prowadzonych przez polskie związki sportowe i stowarzyszenia ogólnopolskie.

Niezmiernie ważnym zadaniem dla osiągnięcia efektu finalnego, w postaci wysokiego wyniku sportowego, jest *Identyfikacja zasad i czynników koniecznych dla zapewnienia ciągłości szkolenia sportowego*, niezbędna z punktu widzenia metodyki sportu zobowiązującej do zrealizowania wieloletniego treningu na wszystkich etapach procesu szkolenia: wszechstronnym, ukierunkowanym i specjalistycznym. Zadaniem pokrewnymi w tym obszarze są: *Doskonalenie i rozszerzenie programu szkolenia sportowego młodzieży uzdolnionej* oraz *Modyfikacja młodzieżowego systemu współzawodnictwa sportowego*. Celem tych zadań będzie efektywniejsze przygotowanie młodych sportowców do szkolenia centralnego i uczestnictwa w rywalizacji międzynarodowej.

Program szkolenia sportowego młodzieży uzdolnionej wymaga corocznej modyfikacji założeń organizacyjno-szkoleniowych w poszczególnych dyscyplinach sportu, realizowanego zarówno w kadrach wojewódzkich, jak i placówkach szkolnictwa sportowego. Otwarta formuła programu pozwoli na wprowadzanie uzasadnionych propozycji modyfikacji, co do wielkości i zakresu szkolenia na poszczególnych jego etapach, zgłaszanych przez polskie związki sportowe oraz środowiska sportu młodzieżowego z poszczególnych województw, wspierane przez władze samorządowe z udziałem środków z budżetów lokalnych. Dążyć się będzie do wzmocnienia podstaw „piramidy” szkolenia w każdym z regionów, przy współpracy z samorządami wojewódzkimi i stowarzyszeniami działającymi w obszarze sportu młodzieżowego na danym terenie oraz wdrożenia nowych rozwiązań organizacyjnych szkolenia najbardziej uzdolnionej sportowo i wyselekcjonowanej młodzieży, realizowanych pod bezpośrednim nadzorem polskich związków sportowych.

Młodzieżowy system współzawodnictwa sportowego wymaga również obszernej analizy. Dotyczyć ona będzie w szczególności: identyfikacji czynników determinujących

skuteczność systemu, przeglądu programu konkurencji i dyscyplin włączonych do systemu, określenia częstotliwości startów dla młodych zawodników, wypracowania jednolitych zasad klasyfikacji sportowej oraz weryfikacji zasad punktacji w systemie, z określeniem tzw. koszyków dyscyplin sportu.

Doprecyzowanie zasad i warunków włączania i skreślenia dyscyplin lub konkurencji z systemu powiązane będzie ze strategiami rozwoju tych dyscyplin, które opracują poszczególne polskie związki sportowe. Dotychczasowy trend wzrostowy, dotyczący liczby sklasyfikowanych w systemie współzawodnictwa klubów, gmin i powiatów może zostać zintensyfikowany.

Przygotowywane zmiany dotyczące priorytetów rozwoju sportu na szczeblu szkolenia młodzieżowego mają na celu eliminację zjawiska „wczesnej specjalizacji” i nadmiernej eksploatacji talentów sportowych.

Docelowo zakłada się przesunięcie akcentów szkoleniowych w kierunku wyższych kategorii wiekowych i stworzenie warunków do uprawiania sportu kwalifikowanego na najwyższym poziomie w kategorii seniora przy jednoczesnym kontynuowaniu nauki w szkołach wyższych.

Udział w igrzyskach olimpijskich stanowi zawsze wyzwanie dla polskiego sportu. Przesłankami decydującymi o wyborze strategii przygotowań będzie optymalizacja systemu zarządzania sportem na wszystkich jego poziomach, przy zakładanej tendencji wzrostowej finansowania przygotowań olimpijskich. Opracowanie strategii rozwoju dyscyplin olimpijskich we współpracy z polskimi związkami sportowymi jest jednym z zadań priorytetowych Ministerstwa Sportu.

Celem Ministerstwa Sportu oraz instytucji i organizacji współpracujących w programach przygotowań, jest zabezpieczenie optymalnych warunków organizacyjno-finansowych w przygotowaniach kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich oraz w zawodach mistrzowskich przy uwzględnieniu, jako priorytetowych, działań zmierzających do zatrzymania tendencji spadkowej w zdobyczach medalowych i punktowych.

Finansowanie zadań dotyczących przygotowań reprezentacji Polski poszczególnych dyscyplin do najważniejszych imprez sportowych odbędzie się na zasadzie wyboru najlepszych, udokumentowanych ofert gwarantujących realizację założonych programów.

W celu racjonalizacji wydatków publicznych opracowano zasady i tryb powierzania zadań w zakresie przygotowań kadry narodowej do udziału w międzynarodowym współzawodnictwie sportowym polskiemu związkowi sportowemu i innym uprawnionym podmiotom.

Założenia programowe skierowane są na wsparcie potencjału tych dyscyplin olimpijskich, które zdobywają najwięcej miejsc medalowych i punktowanych (1-8). W związku z powyższym przy opracowaniu polityki finansowej w zakresie sportu kwalifikowanego będą brane pod uwagę następujące kryteria:

- uzyskane medale i punkty w ostatnich igrzyskach olimpijskich,
- uzyskane medale i punkty w ostatnich mistrzostwach świata i Europy seniorów oraz juniorów.

W dyscyplinach nieolimpijskich o szczególnym wsparciu finansowym w kolejnych latach decydować będą medale zdobyte w mistrzostwach świata i Europy seniorów i młodzieżowców oraz bieżący rozwój dyscypliny.

Pod uwagę będą również indywidualne elementy zmienne ustalone w danym roku kalendarzowym dla poszczególnych dyscyplin dotyczące:

- liczby zawodników objętych systemem stypendialnym,

- udziału zawodników w zawodach mistrzowskich w zależności od regulaminów światowych i europejskich federacji,
- liczby kadry szkoleniowej i współpracującej realizującej poszczególne programy,
- uczestnictwa zawodników w rekonesansach przedolimpijskich,
- zabezpieczenia monitoringu treningu,
- potrzeby realizacji zgrupowań leczniczych i klimatycznych,
- liczby badań diagnostycznych,
- udziału zawodników w zgrupowaniach zagranicznych w specjalistycznych ośrodkach szkoleniowych,
- zakupu sprzętu specjalistycznego z dostosowaniem do tendencji światowych i indywidualnych potrzeb zawodników,
- zabezpieczenia startów w turniejach i zawodach kwalifikacyjnych do igrzysk olimpijskich.

Opracowany system będzie podlegał corocznej modyfikacji uwzględniającej rozwój poszczególnych dyscyplin.

Organizacja dużych i prestiżowych imprez sportowych przyczynia się do szybszego rozwoju sportu kwalifikowanego. *Program organizacji dużych imprez sportowych*, pokazujący katalog metod i działań lobbystycznych, przybliży samorządom i polskim związkom sportowym sposoby skutecznego ubiegania się o organizację znaczących imprez międzynarodowych.

Bezpieczeństwo na obiektach i imprezach sportowych jest jednym z istotnych elementów systemu bezpieczeństwa publicznego w kraju. Proponowane *Rozszerzenie programu poprawy bezpieczeństwa na obiektach sportowych* zmierza w kierunku rozpoczęcia, w ramach zadań realizowanych przez Ministerstwo Sportu, wieloletnich programów edukacyjnych oraz szkoleniowych, obejmujących swym zasięgiem cały kraj.

W ramach *Doskonalenia systemu szkolenia w Akademickich Centrach Szkolenia Sportowego* nastąpi rozszerzenie działalności Akademickich Centrów Szkolenia Sportowego (ACSS) powołanych w dyscyplinach olimpijskich. ACSS zostały umiejscowione przy akademiach wychowania fizycznego oraz klubach AZS AWF. W pierwszym etapie funkcjonowania objęły dyscypliny indywidualne.

Od 2007 r. w ramach ACSS uruchomiony zostanie specjalny program ukierunkowany na rozwój gier zespołowych.

W porozumieniu z polskimi związkami sportowymi stworzone zostaną warunki organizacyjne do prowadzenia szkolenia sportowego dla zawodników stanowiących bezpośrednio zaplecze młodzieżowej kadry narodowej.

Program ACSS daje możliwość do uczestniczenia w procesie szkoleniowym zawodnikom – studentom bez względu na przynależność klubową.

Sport osób niepełnosprawnych stał się w ostatnich latach zjawiskiem społecznym. Służy on rehabilitacji i szybszemu powrotowi do zdrowia, stając się ważnym czynnikiem terapeutycznym i rewalidacyjnym. Trening powinien być kontynuacją leczenia szpitalnego przez dobór odpowiednich ćwiczeń i właściwy wybór dyscypliny sportu.

Dla utrzymania poziomu wyników sportowców niepełnosprawnych na igrzyskach paraolimpijskich i pozostałych imprezach głównych konieczne jest *Opracowanie programów przygotowań do igrzysk paraolimpijskich* oraz kolejno, programów szkolenia etapowego i finalnego, zapewniającego ciągłość szkolenia i udział we współzawodnictwie międzynarodowym. Dla osób niepełnosprawnych wyjście poza własne środowisko i integracja ze społeczeństwem są niezwykle ważne. Biorąc pod uwagę jej znaczenie, właściwym działaniem będzie tworzenie sekcji sportowych osób niepełnosprawnych w polskich związkach sportowych, czemu służyć ma zadanie *Sport*

osób niepełnosprawnych w polskich związkach sportowych. Pozwoli ono również na upowszechnianie sportu i rozszerzenie realizacji programów paraolimpijskich.

L.p.	Nazwa zadania	Opis zadania	Okres realizacji
			Źródła finansowania
1.	Identyfikacja zasad i czynników koniecznych do zapewnienia ciągłości szkolenia sportowego	Realizacja zadania ma ograniczyć skutki rezygnacji i zahamowań karier sportowych. Ma wskazać trenerom procesy warunkujące systematyczny rozwój poziomu sportowego w wieloletnim okresie szkolenia sportowego. Ma wskazać metody, środki szkoleniowe stosowane na etapach szkolenia wszechstronnego, ukierunkowanego i specjalistycznego, realizowanego także w ośrodkach akademickich i wojskowych. Określi główne zasady indywidualizacji treningu. Zadanie będzie opracowane w podziale na sporty indywidualne, zespołowe i sporty wczesne.	2008-2009
			środki budżetowe Ministerstwa Sportu
2.	Doskonalenie i rozszerzanie „Programu szkolenia sportowego młodzieży uzdolnionej”	System ma wieloletnią historię. Realizacja zadania ma na celu skorygowanie stosowanych aktualnie metod w szkoleniu wojewódzkim, ośrodkach i szkołach mistrzostwa sportowego. Rozszerzenie programu na wszystkie dyscypliny olimpijskie. Zadanie będzie wykonywane w systemie konsultacyjnym i konferencyjnym. Określi wizje szkolenia w wojewódzkich ośrodkach szkolenia olimpijskiego.	zadanie ciągłe
			Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej
3.	Modyfikacja „Młodzieżowego systemu współzawodnictwa sportowego”	Wykonanie zadania wiąże się z dokonaniem analizy skuteczności systemu współzawodnictwa, jego programu, konkurencji, dyscyplin, częstotliwości startów, przebiegu karier zawodników, spójności z klasyfikacją sportową i stosowana punktacją.	2007-2009
			Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej
4.	Opracowanie strategii rozwoju olimpijskich dyscyplin sportowych	Zadanie ma na celu uporządkowanie strukturalne i programowe dokumentacji szkoleniowej polskich związków sportowych dyscyplin olimpijskich. Określenie najważniejszych tendencji rozwojowych w sporcie olimpijskim oraz niezbędnych warunków osiągnięcia sukcesu sportowego.	2007-2008
			środki budżetowe Ministerstwa Sportu
5.	Opracowanie etapowych programów przygotowań do igrzysk olimpijskich	Określenie wszystkich istotnych czynników organizacyjno-merytorycznych wpływających na ostateczny wynik sportowy. Uwzględnienie etapowości szkolenia w cyklu rocznym i olimpijskim.	2007-2008
			środki budżetowe Ministerstwa Sportu
6.	Rozszerzenie programu poprawy bezpieczeństwa na obiektach sportowych	Wykonanie zadania ma na celu przygotowanie i wdrożenie wieloletnich programów edukacyjno-szkoleniowych związanych z bezpieczeństwem imprez masowych i zgromadzeń publicznych dotyczących <i>Stewardingu</i> /program szkoleń spikerów stadionowych i wolontariatu sportowego/. Upowszechnienie wśród młodzieży szkolnej.	zadanie ciągłe
			środki budżetowe Ministerstwa Sportu i środki pozabudżetowe,

7.	Opracowanie programu organizacji dużych imprez sportowych w Polsce	Celem jest opracowanie dla polskich związków sportowych procedur postępowania promocyjnego, marketingowego w ubieganiu się o organizację mistrzostw Europy, świata i innych znaczących imprez sportowych.	2007-2008
			środki budżetowe Ministerstwa Sportu
8.	Doskonalenie systemu szkolenia w Akademickich Centrach Szkolenia Sportowego	Realizacja zadania ma na celu doskonalenie metod szkolenia w Akademickich Centrach Szkolenia Sportowego. Rozszerzenie oferty na młodzież spoza uczelni, dokształcanie kadry trenerskiej, doposażenie sprzętowe, rozszerzenie zakresu badań diagnostycznych i naukowych. Okresowa ocena akademickich zespołów badawczo –naukowych.	2007-2008
			środki budżetowe Ministerstwa Sportu
9.	Opracowanie programów przygotowań do igrzysk paraolimpijskich	Realizacja zadania uporządkuje i wzbogaci metodologię sportu niepełnosprawnych wg. specyfiki dysfunkcji i dyscyplin sportu. Ramowo określi strukturę obciążeń startowych i treningowych. Wytypuje niezbędne badania diagnostyczne.	2007-2008
			Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej
10.	Sport osób niepełnosprawnych w polskich związkach sportowych	Zadanie ma rozszerzyć ofertę programową i organizacyjną sportu osób niepełnosprawnych w szczególności w polskich związkach sportowych. Celem programu jest jak najlepszy rozwój dyscyplin sportu osób niepełnosprawnych, a także integracyjny charakter tych działań.	2007-2008
			Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, Program Operacyjny Kapitał Ludzki – priorytet VII*

* zadania tego typu mogą być współfinansowane ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, jako elementy składowe projektów konkursowych realizowanych w ramach Priorytetu VII. Projekty te muszą przyczynić się do osiągnięcia celów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

2.2. Obszar działania KSZTAŁCENIE I DOSKONALENIE ZAWODOWE

Jednym z celów polityki społecznej w krajach Unii Europejskiej jest zwiększanie świadomości organizacji edukacyjnych i sportowych, co do potrzeby współpracy na rzecz rozwoju edukacji przez sport, wykorzystania wartości jakie niesie ze sobą sport w pogłębianiu wiedzy i podnoszeniu kwalifikacji oraz promowaniu walorów wymiany młodzieżowej poprzez organizację imprez sportowych i kulturalnych w ramach działalności szkół, organizacji młodzieżowych i klubów sportowych.

Niezadawalający poziom kwalifikacji zawodowych osób zajmujących się sportem znacznie utrudnia procesy rozwoju tej dziedziny życia. W porównaniu z innymi państwami mamy w tej kwestii spore zaległości, a skutki widoczne są na większości boisk, hal czy placów sportowych. Zaniedbane i niedoinwestowane, świecą pustkami lub też nie są w pełni wykorzystane. Jedną z przyczyn tego stanu rzeczy jest brak dobrze wyszkolonych kadr menedżerskich. W tworzeniu standardów nauczania specjalistów w dziedzinie sportu, państwo powinno kierować się założeniami, że kadry sportowe należy przygotować nie tylko do pracy trenerskiej, ale również i do zarządzania organizacjami sportowymi, w których będą sami tworzyć miejsca pracy dla innych

specjalistów, pobudzając tym samym rozwój społeczności. Realizowane to będzie w ramach zadania *Kontynuacja wdrażania programu kształcenia dwuzawodowego*.

Dobrze wykształcona i doskonaląca swoją wiedzę kadra specjalistów jest podstawą każdego sprawnie działającego systemu, gwarantując osiągnięcie założonych celów i właściwe wykonanie zadań. Polska ma dostatecznie rozbudowaną sieć akademii wychowania fizycznego. W szkoleniu kadr dla sportu uczestniczą również uczelnie publiczne i niepubliczne, kształcące nauczycieli wychowania fizycznego. Szkolenia specjalistów na poziomie instruktora sportu i instruktora rekreacji ruchowej prowadzą również uprawnione stowarzyszenia i organizacje. Od 2003 roku uczelnie mają ustawową możliwość kształcenia dwuzawodowego trenera i nauczyciela, który może podjąć pracę zarówno w stowarzyszeniu sportowym, jak i w placówce oświatowej. Dla dalszego podniesienia jakości kształcenia i kwalifikacji zawodowych z możliwością poszerzania wiedzy, obszar działań pn. *Kształcenie i doskonalenie zawodowe* przewiduje prowadzenie działalności *Akademii Trenerskiej* i usytuowanie jej na bazie wybranej akademii wychowania fizycznego. Ta forma szkolenia na wzór zachodni jest ofertą dla trenerów na potrzeby głównie reprezentacji olimpijskich, kadr narodowych różnego szczebla i szkolenia zawodników na najwyższym poziomie światowym.

Dla podtrzymania poziomu kwalifikacji zawodowych szerokiej grupy trenerów przewiduje się wykorzystanie ustawowego systemu nadawania trenerom licencji polskich związków sportowych. Wymiana wiedzy szkoleniowej, jej konfrontacja pomiędzy trenerami będzie realizowana również poprzez zagraniczną wymianę trenerów grup młodzieżowych, w szczególności z gier zespołowych. Temu ma służyć zadanie *Wdrażanie doskonalenia zawodowego w systemie licencji trenerskich*.

L.p.	Nazwa zadania	Opis zadania	Okres realizacji
			Źródła finansowania
1.	Kontynuacja wdrażania programu kształcenia dwuzawodowego	Zadanie będzie realizowane poprzez ścisłą współpracę z akademiami wychowania fizycznego. Celem jest zintensyfikowanie wdrażania w akademiach wychowania fizycznego specjalności <i>sport</i> , jako dodatkowego uprawnienia zawodowego.	2007-2012
			środki budżetowe Ministerstwa Sportu
2.	Prowadzenie Akademii Trenerskiej	Realizacja zadania umożliwi poszerzenie wiedzy trenerom najwyższych klas którzy nie są objęci podstawowym systemem doskonalenia. Wybór uczelni nastąpi w trybie konkursowym.	od 2007 zadanie ciągłe
			środki budżetowe Ministerstwa Sportu, środki pozabudżetowe
3.	Wdrażanie doskonalenia zawodowego w systemie licencji trenerskich	Celem zadania jest monitorowanie systemu doksztalcenia trenerów w polskich związkach sportowych w powiązaniu z wydawaniem licencji trenerskich.	od 2007 zadanie ciągłe
			środki budżetowe Ministerstwa Sportu, środki pozabudżetowe

2.3. Obszar działania

NAUKA I MEDYCYNA W SPORCIE

Szeroko zaprogramowany i powszechny rozwój sportu wymaga dysponowania nowoczesnym zapleczem naukowo-metodycznym i technicznym oraz sprawnie działającym systemem opieki medycznej. Zadania z obszaru działania *Nauka i medycyna w sporcie* przewidują podniesienie standardów opieki medycznej, w szczególności nad zawodnikami kadry narodowej oraz poszerzenie usług w zakresie usług profilaktyki i medycyny sportowej w terenie. Ze względu na złożoność problematyki diagnostyczno-badawczej konieczne jest zintegrowanie zespołu medycyny sportowej. Obecnie w Polsce część ściśle medyczna (Centralny Ośrodek Medycyny Sportowej – COMS) oddzielona jest od części, która ma pełnić funkcje jednostki badawczej (Instytut Sportu – IS). Obie instytucje mają jednak w swojej strukturze pracownie lub zakłady, o zbliżonym bądź pokrywającym się zakresie zadań merytorycznych. W COMS jest pracownia badania wydolności, zespół psychologów, pracownia antropometrii i dietetyki. Instytut Sportu zatrudnia lekarzy do badań wydolnościowych oraz wykonuje badania medyczne do certyfikatów wymaganych przez Międzynarodową Federację Kolarską. W ramach zadania *Utworzenie Państwowego Instytutu Badawczego Sportu* realizowany będzie projekt rozszerzenia zakresu badań naukowych w sporcie kwalifikowanym, poprzez przekształcenie Instytutu Sportu w Państwowy Instytut Badawczy Sportu, po uprzednim zwiększeniu stanu zatrudnienia, unowocześnieniu aparatury badawczej oraz rozszerzeniu zakresu prac badawczo-rozwojowych we współpracy z COMS.

Realizacja zadania *Opracowanie programu naukowo-metodycznego wspomagania sportu* będzie miała istotny wpływ na unowocześnienie i optymalizację technologii i metodyki treningu sportowego na najwyższym poziomie. Dotyczy to też właściwie rozumianego dozwolonego wspomagania farmakologicznego.

Zakład Badań Antydopingowych, będący jednostką strukturalną Instytutu Sportu, jest obecnie jedyną placówką w Polsce posiadającą akredytację Światowej Agencji Antydopingowej (WADA). Zgodnie z wymogami akredytacyjnymi laboratorium powinno dążyć do *Rozszerzania programu walki z dopingiem w sporcie*, zarówno w kierunku doskonalenia metod wykrywania dopingu klasycznego, jak również dopingu krwi oraz dopingu genetycznego. Realizacja tych zadań wymaga prowadzenia interdyscyplinarnych badań naukowych i systematycznego odnawiania aparatury analityczno-pomiarowej. Duże znaczenie ma stabilizacja kadr naukowych w Zakładzie i podnoszenie ich kwalifikacji.

L.p.	Nazwa zadania	Opis zadania	Okres realizacji
			Źródła finansowania
1.	Opracowanie i wdrażanie procedur związanych z opieką medyczną w sporcie	Celem tego zadania jest doskonalenie obecnie stosowanych kryteriów oceny stanu zdrowia zawodników kadr narodowych. Efektem realizacji tego zadania będzie poprawa skuteczności zapobiegania przeciążeniom układu ruchu i krążenia oraz urazom w sporcie.	2007-2008 środki budżetowe Ministerstwa Sportu
2.	Opracowanie koncepcji i wdrażanie systemu specjalistycznej opieki	Istotą tego zadania jest dążenie do rozszerzenia usług z zakresu specjalistycznej opieki medycznej w sporcie, upowszechnianie dostępu, zwłaszcza młodym sportowcom, do	2007-2009

	medycznej w sporcie	wysokiej jakości usług medycznych oraz poprawa zakresu merytorycznego i organizacyjnego opieki medycznej w sporcie.	środki budżetowe Ministerstwa Sportu
3.	Utworzenie Państwowego Instytutu Badawczego Sportu	Konieczność rozszerzenia zakresu badań naukowych w sporcie kwalifikowanym i naukowego wspomaganie sportu wymaga utworzenia, na bazie Instytutu Sportu, centralnej placówki naukowo-badawczej. W tym celu należy dążyć do zwiększenia stanu zatrudnienia w IS, unowocześnienia aparatury badawczej oraz rozszerzenia zakresu prac badawczo-rozwojowych. Ze względu na zbliżony zakres merytoryczny badań zawodników kadr narodowych prowadzonych w Instytucie Sportu i Centralnym Ośrodku Medycyny Sportowej konieczne jest zacieśnienie współpracy obu placówek.	2007-2012 środki budżetowe Ministerstwa Sportu
4.	Rozszerzanie programu walki z dopingiem w sporcie	Realizacja zadania przewiduje stopniowe zwiększanie liczby analiz antydopingowych, utrzymanie akredytacji WADA przez Zakład Badań Antydopingowych Instytutu Sportu, poprawę jakości aparatury analityczno-badawczej laboratorium oraz rozszerzenie zakresu badań poprzez wprowadzenie nowoczesnych metod badań antydopingowych (doping genetyczny, doping krwią). Stałe podnoszenie kwalifikacji kadry naukowej Zakładu Badań Antydopingowych. Prowadzenie akcji edukacyjnych wśród młodzieży i sportowców.	zadanie ciągle środki budżetowe Ministerstwa Sportu
5.	Opracowanie programu naukowo-metodycznego wspomaganie sportu	Celem opracowania i wdrożenia zadania do metodyki treningu jest przeciwdziałanie niekontrolowanym próbom stosowania różnych metod wspomaganie zdolności wysiłkowej i startowej. Opracowanie ma skatalogować aktualne informacje z różnych dziedzin nauki dot. technologii stosowanych we wspomaganie treningu sportowego. Zadanie wspomaga również program zwalczania dopingu.	2007-2009 środki budżetowe Ministerstwa Sportu

Najważniejszymi wskaźnikami w zakresie oceny wzrostu poziomu wyników sportowych będą przede wszystkim:

- 1) liczba medali zdobytych na zawodach rangi mistrzostw Europy i świata,
- 2) pozycja Polski w punktacji letnich Igrzysk Olimpijskich,
- 3) liczba zawodników ćwiczących w klubach sportowych,
- 4) liczba klubów sportowych,
- 5) liczba trenerów i instruktorów.

Priorytet 3: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPORTOWO-REKREACYJNEJ

Bez nowoczesnej bazy sportowo-rekreacyjnej nie jest możliwe odniesienie pełnego sukcesu sportowego i upowszechnienie sportu. Celem priorytetu jest zmniejszenie dystansu, jaki w tej dziedzinie dzieli Polskę od krajów europejskich. Szczególnie problem ten dotyczy stadionów piłkarskich, pełnowymiarowych basenów pływackich i ogólnodostępnych obiektów rekreacyjnych. Planowane obiekty muszą mieć najwyższy standard wykonawczy, spełniający normy międzynarodowych federacji sportowych. Zakłada się wyrównanie wieloletnich zaniedbań w małych miastach i na wsi. Strategia zakłada wzmocnienie inwestycji strategicznych likwidując zaniedbania i wzmacniając infrastrukturę czołowych dyscyplin olimpijskich. Budowa Narodowego Centrum Sportu w Warszawie będzie największym i najtrudniejszym zadaniem logistyczno-finansowym. Poziom realizacji inwestycji sportowych warunkuje w dużej mierze wielkość udziału sportu w gospodarce narodowej.

Priorytet 3: Obszary działania

3.1. Obszar działania SPORT W GOSPODARCE NARODOWEJ

Sport ma istotne znaczenie dla życia człowieka. Jednak w społeczeństwie, które podlega nieustannym zmianom, oblicze sportu także się zmienia. W czasach, gdy wzrost gospodarczy jest zagadnieniem kluczowym, oddziaływanie sportu na gospodarkę także zyskuje na znaczeniu. Sport stał się ogromnym przemysłem.²

Aktualna strategia za niezbędne uznaje zdefiniowanie zjawisk prawno-ekonomicznych sprzyjających rozwojowi sportu w warunkach gospodarki rynkowej. Przyczyni się do tego zadanie *Opracowanie i wdrożenie programów stymulujących zwiększenie udziału sportu w gospodarce narodowej* prowadzone wspólnie przez środowiska gospodarczo-finansowe i sportu.

Wartość środków unijnych, których beneficjentem będzie Polska w latach 2007-2015 motywuje Ministerstwo Sportu do aktywnego zaangażowania się w tworzenie procedur pozyskiwania tych środków. Istotnym jest, aby największa ich część została wykorzystana na wzmocnienie kapitału ludzkiego oraz na rozbudowę i modernizację infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Realizacja zadania *Opracowanie i wdrożenie mechanizmów pozyskiwania środków finansowych na rozbudowę, modernizację i zarządzanie infrastrukturą sportową ze źródeł pozabudżetowych* przybliży tę problematykę, wskaże kierunki działań samorządom terytorialnym i działaczom sportowym.

Dla monitorowania i kontroli przebiegu tych procesów wiążących sport z gospodarką niezbędne będzie *Opracowanie koncepcji systemu informacji sportowej* ramach którego połączone zostaną istniejące dotychczas w różnych instytucjach, bazy danych wyników sportowych, posiadanych obiektów, informacji o kadrze szkoleniowej. Obecnie istniejące gromadzą i przetwarzają dane dotyczące sportu w różnych płaszczyznach, często dublując swoje działania. Proponowane rozwiązanie pozwoli w sposób racjonalny zarządzać programem ocen i wynikami klasyfikacji funkcjonujących

² Wiess Otman, „Trends and Problems of Sport Today and Tomorrow”. ENGSO-Forum, 2001.

systemów szkolenia i współzawodnictwa. Umożliwi również generowanie raportów niezbędnych do monitorowania i opracowywania ocen powiązań sportu z gospodarką.

L.p.	Nazwa zadania	Opis zadania	Okres realizacji
			Źródła finansowania
1.	Opracowanie i wdrożenie mechanizmów pozyskiwania środków finansowych na rozbudowę, modernizację, zarządzanie bazą sportową ze źródeł pozabudżetowych	Zmiana modelu zarządzania i finansowania sportu w Polsce, poprzez zdywersyfikowanie źródeł nakładów na jego rozwój ze środków publicznych, w tym środków Unii Europejskiej oraz źródeł prywatnych. Wdrożenie zadania pozwoli na transferowanie wiedzy do samorządów lokalnych. Upowszechnienie wiedzy o systemie partnerstwa publiczno-prywatnego oraz nowoczesnych metodach marketingu i sponsoringu sportowym. System konferencji szkoleniowych przewiduje objęcie programem ok. 1000 osób z samorządów lokalnych i działaczy sportowych.	2007 - 2009
			środki budżetowe Ministerstwa Sportu, środki z priorytetów pomocy technicznych w programach operacyjnych*
2.	Opracowanie koncepcji systemu informacji sportowej	Budowa zintegrowanej, interaktywnej bazy danych, umożliwiającej dostęp do kompleksowej informacji na temat procesu szkoleniowego, osiągniętych wyników, przebiegu leczenia osób uprawiających sport we wszystkich grupach wiekowych i dyscyplinach, które są objęte programem szkolenia w polskich związkach sportowych. Monitorowanie stanu bazy sportowej.	2007 - 2009
			środki budżetowe Ministerstwa Sportu
3.	Opracowanie i wdrożenie programów stymulujących zwiększenie udziału sportu w gospodarce narodowej	Budowa systemu zachęt prawno-ekonomicznych, sprzyjających inwestowaniu w sport, przez osoby fizyczne (sport powszechny) oraz inwestorów instytucjonalnych (infrastruktura sportowa, sponsoring sportowy).	2007 - 2009 środki budżetowe Ministerstwa Sportu

* zadania tego typu mogą być współfinansowane ze środków priorytetów pomocy technicznych w Programach Operacyjnych jako elementy składowe projektów konkursowych. Projekty te muszą przyczynić się do osiągnięcia celów danych Programów Operacyjnych w tym PO Kapitał Ludzki.

3.2. Obszar działania INFRASTRUKTURA SPORTOWA

Obok sportu kwalifikowanego oraz kształcenia i rozwoju kadry trenersko-szkoleniowej, nowoczesna infrastruktura sportowa stanowi podstawę rozwoju sportu w Polsce.

Celem zadania *Opracowanie modelowych rozwiązań miejskich, gminnych i osiedlowych ośrodków sportu* jest takie wspomaganie finansowe i organizacyjne

rozwoju bazy sportowej, aby możliwe było osiągnięcie modelowego, równomiernego rozłożenia obiektów sportowych na terenie kraju, umożliwiającego udział w powszechnej kulturze fizycznej jak największej liczbie obywateli, niezależnie od wieku, płci, stopnia sprawności fizycznej i statusu materialnego. Rozbudowa bazy sportowej i przygotowanie kadr dla kultury fizycznej są podstawowymi instrumentami w kreowaniu polityki państwa w zakresie rozwoju kultury fizycznej i sportu. Ma to szczególne odniesienie do sportu kwalifikowanego. Bez nowoczesnego warsztatu pracy i wykwalifikowanej kadry nie jest możliwe osiąganie wysokich wyników sportowych i skuteczne uczestniczenie w międzynarodowym współzawodnictwie sportowym. W związku z tym należy kontynuować realizację *Programu rozwoju inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu*.

Celem zadania *Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w województwach* jest wspomaganie organizacyjne i finansowe (ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej) rozwoju bazy sportowej na terenie całego kraju, umożliwiające społeczeństwu szeroki dostęp do infrastruktury sportowej. Dla realizacji tego celu określone zostały zasady i cele pośrednie, z których wynikają działania przy planowaniu wojewódzkich, wieloletnich programów rozwoju bazy sportowej.

Aktualny stan ogólnodostępnej bazy sportowej w zakresie boisk sportowych o różnych funkcjach wskazuje na duży niedobór tego typu obiektów sportowych. Zapotrzebowanie w tym względzie jest ogromne. Mając na uwadze popularyzację uprawiania sportu przez dzieci i młodzież, ogłoszono nabór wniosków do zadania *Budowa wielofunkcyjnych boisk sportowych ogólnie dostępnych dla dzieci i młodzieży*. Program ten realizowany jest przy współudziale środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

Analiza stanu bazy sportowej - szkolnych i gminnych sal gimnastycznych wskazuje na poważne zaniedbania i pilną konieczność poprawy warunków niezbędnych dla prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i sportu szkolnego. Z badań prowadzonych w 2000 roku wynikało, że w 340 gminach nie było żadnej sali gimnastycznej. W latach 2003-2006 nastąpiła znaczna poprawa tego stanu w wyniku realizacji programu dofinansowania w tym przedmiocie ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, co czyni celowym kontynuowanie programu w latach 2007-2010. Również stan bazy sportowej w zakresie krytych pływalni wskazuje na duże niedobory tych obiektów i pilną potrzebę stworzenia odpowiednich warunków do prowadzenia zajęć powszechnego nauczania pływania poprzez realizację programu *Budowa pływalni w każdym powiecie*. Rozwiązaniem tego problemu powinny być zainteresowane przede wszystkim lokalne władze samorządowe, co wskazuje na możliwość jego wdrożenia po zakończeniu realizacji programu *Budowa sali gimnastycznej w każdej gminie*.

Z projektowaniem, budową i zarządzaniem obiektami sportowo-rekreacyjnymi wiąże się konieczność przygotowania sprawdzonych rozwiązań technicznych i organizacyjnych i ich rozpowszechnienia. Realizacji potrzeb w tym zakresie ma służyć program *Promocja najefektywniejszych rozwiązań technicznych w budownictwie sportowym*.

Szczególną uwagę należy zwrócić na dostępność i dostosowanie obiektów sportowych do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wszystkie zadania realizowane w ramach tego priorytetu powinny uwzględniać potrzeby osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu, a także z innymi dysfunkcjami.

Polska nie dysponuje nowoczesnym kompleksem sportowym (stadion sportowy, hala widowiskowo-sportowa, wielofunkcyjna kryta pływalnia) spełniającym światowe standardy (w tym parametry olimpijskie), na bazie którego można by było organizować

najwyższej rangi międzynarodowe imprezy sportowe. Rolę taką powinny spełnić *Narodowe Centrum Sportu*, zlokalizowane ze względu na swój charakter w stolicy kraju.

Finansowanie realizacji większości zadań w tym obszarze działania odbywać się będzie na drodze łączenia środków z budżetu państwa, środków samorządowych, wspomaganych dotacjami UE oraz środków pozabudżetowych w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

L.p.	Nazwa zadania	Opis zadania	Okres realizacji
			Źródła finansowania
1.	Opracowanie modelowych rozwiązań miejskich, gminnych i osiedlowych ośrodków sportu	Wspomaganie organizacyjne działań inwestycyjnych w zakresie budowy i rozbudowy ośrodków sportowych w oparciu o sprawdzone modelowe rozwiązania funkcjonalno-użytkowe i techniczne. Celem zadania jest wyrównywanie dysproporcji w nasyceniu poszczególnych regionów w urządzenia i obiekty sportowe oraz obniżenia kosztów ich realizacji i eksploatacji.	2007 – 2008
			Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, Regionalne Programy Operacyjne
2.	Kontynuacja programu rozwoju inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu	Realizacja programu rozwoju sieci specjalistycznych obiektów sportowych klasy międzynarodowej w celu poprawy warunków szkoleniowo-treningowych, socjalnych i odnowy biologicznej dla kadry sportu kwalifikowanego i młodzieży uzdolnionej sportowo; doskonalenia warunków dla przygotowania kadry trenersko-instruktorskiej w akademiach wychowania fizycznego, rozszerzenia możliwości wykorzystania obiektów sportowych dla organizowania prestiżowych imprez międzynarodowych.	2007 – 2012
			Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, środki jedn. samorządu terytorialnego i środki pozabudżetowe, Regionalne Programy Operacyjne
3.	Wdrażanie programu rozwoju infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w województwach	Wspomaganie organizacyjne i finansowe (ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej) realizacji wojewódzkich programów rozwoju bazy sportowej w celu wyrównywania dysproporcji w nasyceniu poszczególnych regionów kraju infrastrukturą sportowo-rekreacyjną.	zadanie ciągłe
			Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, środki jednostek samorządu terytorialnego, Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej, Regionalne Programy Operacyjne, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

4.	Budowa ogólnodostępnych, wielofunkcyjnych boisk sportowych dla dzieci i młodzieży	Program poprawy stanu ogólnodostępnej bazy sportowej w zakresie boisk sportowych o różnych funkcjach, z przeznaczeniem dla dzieci i młodzieży.	zadanie ciągłe
			Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, środki jednostek samorządu terytorialnego, Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej, Regionalne Programy Operacyjne, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
5.	Budowa sali gimnastycznej w każdej gminie	Zapewnienie w każdej gminie podstawowej infrastruktury sportowej dla prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i sportu szkolnego.	zadanie ciągłe
			Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, środki jednostek samorządu terytorialnego
6.	Budowa pływalni w każdym powiecie	Zapewnienie w każdym powiecie podstawowej infrastruktury sportowej dla prowadzenia zajęć powszechnego nauczania pływania.	2011 – 2015
			Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, środki jednostek samorządu terytorialnego i środki pozabudżetowe, Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
7.	Promocja najefektywniejszych rozwiązań technicznych w budownictwie sportowym	Wprowadzenie do powszechnego użytku, wybranych w drodze konkursu, najlepszych rozwiązań konstrukcyjno-technologicznych dla budownictwa sportowego i modeli zarządzania obiektami sportowymi, przy jednoczesnym ich skatalogowaniu i ujednoczeniu, w celu ograniczenia kosztów budowy i utrzymania infrastruktury sportowej oraz podniesienia stopnia jej wykorzystania.	zadanie ciągłe
			Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej
8.	Budowa Narodowego Centrum Sportu	Budowa nowoczesnego kompleksu sportowego, spełniającego wymogi stawiane przez międzynarodowe federacje sportowe (w tym parametry olimpijskie), na bazie którego można będzie organizować najwyższej rangi imprezy sportowe.	2007-2010
			Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, środki budżetowe Ministerstwa Sportu, środki jednostek samorządu terytorialnego, Regionalny Program Operacyjny

W zakresie rozwoju infrastruktury sportowo-rekreacyjnej podstawowymi wskaźnikami będą przede wszystkim dane dotyczące liczby zbudowanych bądź zmodernizowanych obiektów sportowych w podziale na poszczególne kategorie (pływalnie, sale gimnastyczne, boiska, itp.):

- 1) liczba krytych pływalni,
- 2) liczba sal gimnastycznych,
- 3) liczba boisk sportowych ze sztuczną nawierzchnią.

III. FINANSOWANIE ROZWOJU SPORTU W POLSCE

Funkcjonujący od wielu lat model finansowania zakłada, że podstawowym źródłem nakładów finansowych na sport jest sektor publiczny. Struktura wydatków publicznych wskazuje na znaczny udział jednostek samorządu terytorialnego w finansowaniu sportu. Zaledwie około 1/3 ogółu nakładów pochodzi z budżetu państwa oraz z dopłat do stawek w grach losowych stanowiących monopol państwa.

Zakładane w strategii osiągnięcie europejskich standardów powszechności i dostępności sportu oraz utrzymanie wysokiej pozycji Polski we współzawodnictwie sportowym wymaga odpowiedniego wzrostu wydatków na sport.

W obszarze wydatków publicznych – wobec umiarkowanego w najbliższych latach wzrostu nakładów z budżetu państwa – istotne będzie dążenie do zwiększenia udziału wydatków na ten cel w budżetach wszystkich szczebli samorządu terytorialnego z obecnego poziomu 1-1,5% do 2,5-3%. Zamierza się osiągnąć poprzez politykę motywującą samorządy wojewódzkie do opracowywania terenowych programów rozwoju sportu i wspierania regionalnych inicjatyw z obszaru priorytetu „Popularyzacja sportu dla wszystkich” i „Rozwój infrastruktury sportowo - rekreacyjnej”.

Obecność Polski w Unii Europejskiej stwarza możliwości skorzystania z dotacji finansowych m.in. w zakresie inwestycji w infrastrukturę sportową i zmniejszenia dystansu do krajów UE.

Dotychczasowe doświadczenia w korzystaniu ze środków Funduszy Strukturalnych pozwolą Polsce przygotować kolejne projekty, zgodnie z celami określonymi w Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015. Cele te będą realizowane w układzie sześciu programów horyzontalnych, odpowiadających kierunkom rozwoju. Obok programów horyzontalnych realizowane będą programy operacyjne zarządzane na poziomie województw.

W latach 2007-2013 będzie realizowanych 16 Regionalnych Programów Operacyjnych oraz Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, w ramach których mogą być dokonywane przedsięwzięcia bezpośrednio związane z infrastrukturą sportową. Tworzone będą nowe, i modernizowane istniejące obiekty sportowe i rekreacyjne, dostępne dla wszystkich. Poszerzy to możliwości spędzania wolnego czasu na wsi oraz w aglomeracjach miejskich. W dłuższej perspektywie, spowoduje to również podniesienie poziomu sprawności fizycznej obywateli i promocji zdrowego trybu życia. Dopelnieniem tego typu przedsięwzięć będzie budowa nowoczesnych obiektów sportowych rangi narodowej.

W zakresie infrastruktury wzmacniającej potencjał turystyczny regionów znajdują się obiekty służące pośrednio również kulturze fizycznej:

- budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej rozwojowi aktywnych form wypoczynku – szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych, plaż, kąpielisk, przystani wioślarsko-kajakowych,

- rozwój, modernizacja i wyposażenie obiektów infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (boisk, hal sportowych, stadionów, basenów, wyciągów narciarskich),
- aktywna promocja województwa poprzez organizację imprez sportowych rangi krajowej i międzynarodowej,
- budowa strategicznych obiektów sportowych, takich jak wielofunkcyjne hale sportowo-widowiskowe, ośrodki szkoleniowo-sportowe, stadiony lekkoatletyczne.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki, do którego celów należy: wzrost zatrudnienia, zwiększenie poziomu integracji społecznej oraz podnoszenie poziomu wykształcenia społeczeństwa, stworzy środowiskom sportowym możliwość ubiegania się o dofinansowanie projektów obejmujących m.in. szkolenia i rozwój umiejętności osób zatrudnionych w sektorze sportu, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez sport np. osób niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży ze środowisk dysfunkcyjnych czy rozwój oferty edukacyjnej szkół na poziomie lokalnym poprzez organizację zajęć sportowych.

Jak wspomniano wcześniej, finansowanie rozwoju sportu na terenach wiejskich będzie możliwe w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, który stwarza warunki dla realizacji projektów związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej m.in. w zakresie poprawy stanu obiektów sportowo-rekreacyjnych oraz podwyższania kwalifikacji zawodowych osób działających w sporcie. Również w ramach programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz Programu Operacyjnego Rozwoju Polski Wschodniej możliwe będzie wykorzystanie środków na infrastrukturę oraz na sport i rekreację. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, w ramach zwiększenia ekologicznego transportu publicznego, przewiduje możliwość rozbudowy w 9 obszarach metropolitalnych ścieżek rowerowych służących rekreacji.

Totalizator Sportowy spełnia kluczową rolę w finansowaniu polskiego sportu, wypełniając ustawowy obowiązek przekazywania środków na rozwój sportu dzieci i młodzieży oraz budowę obiektów sportowych. Procedura dofinansowania inwestycji ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (FRKF) wymaga modyfikacji. Analiza projektów w zakresie podstawowego programu rzeczowego, parametrów sportowych i nieprzekraczalnych kwot dofinansowania, nie odpowiada współczesnej metodologii zarządzania ryzykiem w projektach inwestycyjnych.

Redystrybucja środków z FRKF jest rozproszona i nie uwzględnia całościowego cyklu życia finansowanych projektów. Obecna struktura finansowania projektów jest nieefektywna, co oznacza, że z tej samej wielkości środków do dyspozycji można w krótszym czasie sfinansować projekty o wyższej wartości. Dlatego w finansowaniu budowy infrastruktury sportowej w Polsce niezbędne jest zmaksymalizowanie efektów nakładów finansowych. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe przy zastosowaniu metodologii udostępniania kapitałów na zasadach finansowania komercyjnego (kapitałów prywatnych) a nie publicznego, gdzie ocena, zarządzanie ryzykiem i alokacja ryzyka, jest taka jak przy projektach prywatnych lub w partnerstwie publiczno-prywatnym.

Odrębnej analizy wymaga wprowadzenie wymogu przeprowadzania analizy kosztów i korzyści dla projektów infrastruktury sportowej - najczęściej dzisiaj stosowaną, jest analiza efektywności kosztowej i "wartość kosztorysowa inwestycji", którą należy zmienić. Szeroko rozumiana społeczno-ekonomiczna analiza kosztów i korzyści powinna uwzględniać nie tylko finansowe koszty i korzyści wyrażane przepływami pieniężnymi, ale również dostarczać informacji o tych aspektach oddziaływania przedsięwzięcia, które nie są przedmiotem transakcji rynkowych. Takie aspekty są

charakterystyczne przede wszystkim dla usług sektora publicznego w tym projektów infrastruktury sportowej i rekreacyjnej.

Konsekwencją przyjęcia strategii przez Ministerstwo Sportu, będzie zmiana celów, zakresu i zastosowań wymogów prawnych w odniesieniu do decyzji dotyczących współfinansowania projektów i związanym z tym procesem wstępnej weryfikacji projektów. Jednym z działań Ministerstwa Sportu w tym zakresie będzie wydanie rozporządzenia zmieniającego przepisy prawne, które regulują etapy przygotowania, przeglądu i podejmowania decyzji o współfinansowaniu projektu inwestycyjnego z środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. W szczególności zmiany te obejmować będą:

- zakres i cele funduszu,
- definicję projektu dla potrzeb procesu wstępnej oceny,
- określenie podmiotów odpowiedzialnych za przeprowadzenie wstępnej oceny,
- informacje wymagane dla celów ewaluacji,
- ekonomiczną logikę analizy i metodologię analizy (niezależnie od zróżnicowania procedur),
- metodologię zarządzania ryzykiem w projekcie

Działania Ministerstwa Sportu mające na celu poprawę infrastruktury sportowej mogą odnieść korzyść w sytuacji wejścia w życie ustawy o partnerstwie publiczno - prywatnym. Ma to znaczenie biorąc pod uwagę ogromne zapotrzebowanie na finansowanie związane z dostosowaniem infrastruktury sportowej do norm i standardów Unii Europejskiej. Ministerstwo Sportu dostrzega cztery zasadnicze zadania dla sektora prywatnego z uwzględnieniem modelu PPP:

- zapewnienie dodatkowego kapitału,
- zapewnienie alternatywnych umiejętności w zakresie zarządzania i wdrażania,
- zapewnienie wartości dodanej konsumentowi i ogółowi społeczeństwa,
- zapewnienie lepszego określenia potrzeb i optymalnego wykorzystania zasobów.

PPP jest przedmiotem zainteresowania Komisji Europejskiej, w ramach przyznawanych przez nią dotacji, w kontekście Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych, jak również programu ISPA. Wykorzystanie dotacji do celów PPP nakłada ograniczenia w odniesieniu do projektów w zakresie nadrzędnego wymogu Komisji związanego z ochroną interesu publicznego. Przytoczone wytyczne mają posłużyć jako instrument dla osób stosujących PPP w praktyce sektora publicznego, którzy stoją przed szansą stworzenia systemu partnerstwa oraz integrowania finansowania dotacyjnego. W tym celu Ministerstwo Sportu przygotowuje dla projektów PPP planowanych w zakresie infrastruktury sportu instrukcję służącą:

- zapewnieniu otwartego dostępu do rynku i uczciwej konkurencji,
- ochronie interesu publicznego i maksymalizacji wartości dodanej,
- określeniu optymalnego poziomu finansowania dotacyjnego, zarówno w celu realizacji wykonalnego i trwałego projektu, jak i dla zapobieżenia wszelkim możliwościom nieprzewidzianych zysków z dotacji,
- ocenie najbardziej efektywnego rodzaju PPP dla danego projektu w zakresie infrastruktury sportowej.

Mechanizm finansowania build–operate-transfer BOT (buduj –zarządzaj – przekaz) w projektach PPP, jako dominująca forma finansowania infrastruktury sportowej określa model finansowania, wykorzystujący kapitał prywatny do rozwoju infrastruktury sportowej, który w ujęciu historycznym był domeną sektora publicznego. Kamieniem

węgielnym koncepcji BOT jest *project finance*. Oznacza to, że kredytodawcy zwracają uwagę bardziej na aktywa przedsięwzięcia i strumień przychodów, niż na inne formy zabezpieczeń, takie jak gwarancje podmiotu publicznego czy majątek inwestorów realizujących przedsięwzięcie.

W przedsięwzięciu BOT prywatna spółka otrzymuje koncesję na budowę i eksploatację obiektu sportowego, który normalnie byłby zbudowany i eksploatowany przez sektor publiczny. Jest ona również odpowiedzialna za wykonanie projektu i finansowanie przedsięwzięcia. Po wygaśnięciu koncesji, spółka przekazuje podmiotowi publicznemu prawa własności do wybudowanego obiektu. Okres, na jaki jest przyznawana koncesja, uwarunkowany jest w głównej mierze przez czas konieczny na to, aby przychody generowane z obiektu infrastrukturalnego pokryły zadłużenie spółki i zapewniły rozsądną stopę zwrotu za poniesiony wysiłek i ryzyko.

Elementy Strategii Lizbońskiej i polityka Komisji Europejskiej w zakresie zasobów ludzkich, permanentnej edukacji i zarządzania wiedzą dotyczą również sektora kultury fizycznej i sportu. Strategia Ministerstwa Sportu w tym zakresie będzie decydowała o poziomie kapitału intelektualnego skierowanego na rozwój w przyszłości. Minister Sportu w porozumieniu z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego muszą wpłynąć na proces kształcenia w uczelniach publicznych i niepublicznych.

Programem minimum będzie opracowanie standardów kształcenia specjalistów w zakresie zarządzania oraz finansów i rachunkowości, ze specjalizacją *Zarządzanie Biznesem w Sporcie*. Standardy dla poszczególnych kierunków i poziomów kształcenia określi minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, współpracując w tym zakresie z Radą Główną Szkolnictwa Wyższego. Konieczne jest poszerzenie programów nauczania o zagadnienia związane z ekonomią i zarządzaniem w sporcie, pozabudżetowym finansowaniem infrastruktury sportowej, a także zarządzaniem projektami, w kontekście finansowania strukturalnego i *project finance* m.in. w modelu PPP i zarządzania projektami infrastruktury sportowej.

Wraz z przyjęciem strategii, działania Ministerstwa Sportu będą również szły w kierunku inicjowania zmian w:

- regulacjach prawnych dotyczących międzynarodowego sponsoringu imprez sportowych oraz regulacjach dotyczących specjalnych programów rozwojowych w sektorze edukacji i kultury fizycznej młodzieży na wzór brytyjskiego *Building Schools for the Future*,
- prawie budowlanym wymuszającym wprowadzenie standardów dla wielofunkcyjnych obiektów sportowych kubaturowych.

Skutki finansowe wdrożenia Strategii Rozwoju Sportu w Polsce do roku 2015

Na obecnym etapie ze względu na horyzont czasowy dokumentu nie ma możliwości precyzyjnego oszacowania skutków finansowych związanych z wdrożeniem strategii. Koszty przedsięwzięcia są niezmiernie trudne do określenia, ale nie będą wykraczały poza ramy budżetu i pozostałych wpływów finansowych. Strategia wskazuje źródła, z których te środki mogą pochodzić i głównych realizatorów zadań. Przyjmuje się, że budżet Ministerstwa Sportu i analiza jego realizacji w 2007 r. będą podstawą do modelowania wydatków w dłuższym okresie czasowym wdrażania strategii.

Priorytet 1 obejmuje dwa obszary działań: „Sprawność fizyczna dzieci i młodzieży” oraz „Aktywność fizyczna społeczeństwa”. Pierwszy z nich finansowany będzie z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (40 296 tys. zł w 2007 r.) oraz

z Funduszu Zajęć Sportowo – Rekreacyjnych dla Uczniów (22 630 tys. zł w 2007 r.). Szacuje się, że poziom wydatków z budżetów jednostek samorządu terytorialnego dla tego obszaru działań będzie wynosił ok. 15 000 tys. zł rocznie. Finansowanie zadań z drugiego obszaru będzie wiązało się wydatkami z budżetu państwa w 2007 r., kwotą 15 900 tys. zł oraz w wysokości 4 659 tys. zł z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, na zadania z upowszechniania sportu osób niepełnosprawnych. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego szacowane są na ok. 12 000 tys. zł.

Głównym realizatorem zadań Priorytetu 1 będzie Ministerstwo Sportu, przy merytorycznej współpracy Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz jednostek samorządu terytorialnego.

Finansowanie Priorytetu 2, obejmującego trzy obszary działań: „Sport kwalifikowany”, „Kształcenie i doskonalenie zawodowe” oraz „Nauka i medycyna w sporcie” odbywać się będzie przede wszystkim z budżetu państwa (216 133 tys. zł w 2007 r.). Wydatki związane ze szkoleniem młodzieży uzdolnionej sportowo oraz sport osób niepełnosprawnych pokrywane są głównie z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (125 414 tys. zł w 2007 r.), przy wsparciu organów samorządowych prowadzących szkoły mistrzostwa sportowego. Zakłada się stopniowy wzrost nakładów budżetowych na realizację zadań w zakresie sportu kwalifikowanego i naukowego wspomaganie sportu, oraz zwiększenie udziału środków prywatnych (sponsoring). Realizatorem zadań w ramach tego priorytetu będzie Ministerstwo Sportu, przy merytorycznej współpracy Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W ramach obszaru działań „Sport kwalifikowany” Ministerstwo Sportu zleca realizację zadań stowarzyszeniom działającym w sferze kultury fizycznej i sportu przede wszystkim polskim związkom sportowym, które mają największą możliwość generowania środków pozabudżetowych, głównie ze sponsoringu.

Priorytet 3 obejmuje dwa obszary działań: „Sport w gospodarce narodowej” i „Infrastruktura sportowa”. Koszty realizacji zadań tego priorytetu związane są głównie z drugim obszarem działań. Nakłady z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej na modernizację, remonty i dofinansowanie budowy obiektów sportowych planuje się 348 917 tys. zł w 2007 r., co stanowi około 1/3 całkowitych wydatków na ten cel. Pozostałe koszty ponoszą jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe i inne podmioty.

Udział środków finansowych spoza budżetu państwa (środki prywatne także w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego) będzie stopniowo wzrastał w kolejnych latach. W realizacji tego priorytetu zakłada się utrzymanie dotacji Ministerstwa Sportu na dotychczasowym poziomie. Program budowy Narodowego Centrum Sportu do 2010 r. zakłada finansowanie inwestycji ze środków budżetu państwa (160 000 tys. zł), Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (825 000 tys. zł) i dotacji unijnych oraz z budżetu lokalnego (240 000 tys. zł). Wydatki te będą ponoszone w latach 2007-2010.

Przewidywane koszty wdrożenia poszczególnych priorytetów określone zostaną w harmonogramie opracowywanym corocznie przez Ministerstwo Sportu .

Istotnym czynnikiem powodzenia finansowania strategii będzie skłonienie wykonawców tych zadań do efektywnego wykorzystania środków finansowych. Jednym z takich optymalizujących rozwiązań jest przyjęcie zasady stopniowego samofinansowania i współfinansowania się programu w długim okresie czasu. Dotyczy to w szczególności zadań z obszaru popularyzacji sportu i rozwoju infrastruktury.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2007 na realizację zadań w obszarze kultury fizycznej i sportu zostały zaplanowane środki w łącznej wysokości 772 420 tys. zł. Źródłem finansowania będzie budżet państwa 232 033 tys. zł., a także środki państwowych funduszy celowych tj. Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej 517 757 tys.

zł. i Funduszu Zajęć Sportowo Rekreacyjnych dla Uczniów 22 630 tys. zł. Nakłady te zaplanowano w części 25 – Kultura fizyczna i sport, której dysponentem jest Minister Sportu.

IV. OPIS SYSTEMU REALIZACJI I MONITOROWANIA STRATEGII

Głównym koordynatorem realizacji strategii jest Ministerstwo Sportu. Realizacja poszczególnych zadań zawartych w priorytetach odbywać się będzie przy współpracy podmiotów zewnętrznych, w głównej mierze stowarzyszeń, uczelni publicznych i niepublicznych, jednostek naukowo-badawczych i innych podmiotów wyłanianych w trybie konkursowym. Jednostkami rządowymi współpracującymi w zakresie merytorycznym będą Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Obrony Narodowej oraz Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Monitoring jest elementem składowym każdej strategii. Jego celem jest zapewnienie zgodności efektów końcowych projektu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami. Dobrze funkcjonujący system monitoringu pozwala na wcześniejsze wykrycie zagrożeń związanych z prawidłową i terminową realizacją zadania. Pozwala stwierdzić stopień osiągnięcia założonych celów, korektę przyjętych założeń i zastosowanie najlepszych rozwiązań. Monitoring strategii jest definiowany jako: *„Proces systematycznego zbierania i analizowania wiarygodnych informacji statystycznych dotyczących wdrażania projektów, którego celem jest zapewnienie zgodności realizacji projektów i programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami realizacji”*.

Korygowanie strategii pozwala na większą elastyczność działań i na uzyskanie lepszych efektów końcowych. Jest to sprawa ważna wobec częstych zmian warunków realizacji, występowania kategorii niepewności. Prowadzenie kontroli jest też ważne z uwagi na uczestników realizacji strategii (związki sportowe, kluby sportowe, fundacje, stowarzyszenia, samorząd terytorialny), którzy są zainteresowani poznaniem doraźnych i przewidywalnych efektów podejmowanych działań. Ocena daje nam możliwość odpowiedzi na pytanie czy projekt był efektywny, czy zrealizował pokładane w nim oczekiwania.

Monitoring strategii rozwoju będzie stałym procesem zapewniającym dostateczną ilość informacji na temat słuszności i skuteczności podejmowanych działań.

Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w strategii celów, należy systematycznie gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów. W tym celu, Ministerstwo Sportu posługuje się systemem monitoringu (zbieranie i selekcjonowanie informacji) oraz systemem ewaluacji (ocena i interpretacja zebranych danych). Należy zadbać o spójność monitoringu prowadzonego na poziomie realizacji poszczególnych zadań w odniesieniu do całej strategii, oraz spójność z polityką realizowaną przez Ministerstwo.

Ośrodkami koordynującymi współpracę na poziomie zadań będą Zespoły Zadaniowe (ZZ), współpracujące z Radą ds. Bezpieczeństwa Imprez Sportowych, Radą do spraw Osób Niepełnosprawnych, Radą ds. Kształcenia i Doskonalenia Kadr, Komisją do Zwalczania Dopingu w Sporcie i Zespołem Metodyczno-Szkoleniowym COS. Instytucją odpowiedzialną za koordynowanie realizacji całej strategii, będzie Zespół Wewnątrzresortowy (ZW), powołany przez Ministra Sportu.

Funkcjonowanie systemu przedstawia załączony schemat.

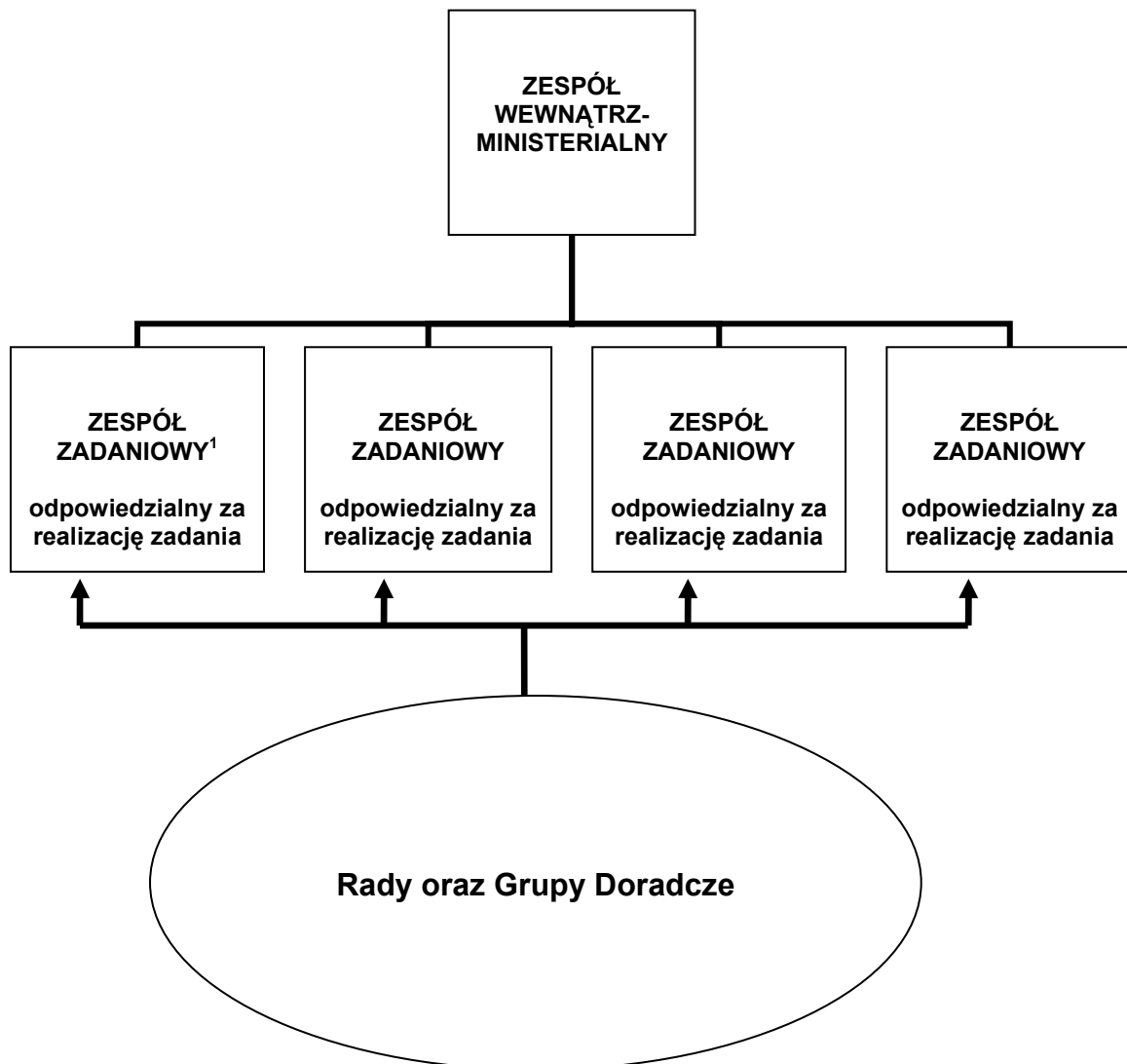
W skład ZW wchodzi przedstawiciele poszczególnych departamentów Ministerstwa

Sportu, a także eksperci z zakresu zarządzania i partnerzy społeczni.

ZW ocenia i zatwierdza raporty kwartalne składane przez Zespoły Zadaniowe z wdrażania poszczególnych zadań. W przypadku stwierdzenia uchybień, ZW sporządza raport o nieprawidłowościach. W razie potrzeby ZZ wnioskuje do ZW o zmiany w procesie realizacji zadania. ZZ może zaproponować także usprawnienie systemu zarządzania i wdrażania. ZW może powoływać stałe grupy robocze, w szczególności do monitorowania działań o charakterze horyzontalnym (np. sport kwalifikowany i młodzieżowy).

Pierwszoplanowym zadaniem ZW jest kontrola realizacji poszczególnych działań według ustalonego (na etapie formułowania szczegółowego opisu wykonania zadania) zestawu wskaźników. ZW wypowiada się także na temat kwartalnych raportów przygotowywanych przez ZZ, przed przekazaniem ich Ministrowi, opiniuje również propozycje zmian.

Na podstawie informacji uzyskanych z raportów kwartalnych, ZW dokonuje oceny efektywności strategii, a także określa stopień realizacji głównego celu strategicznego i poszczególnych priorytetów. Ocena taka formułowana jest w sprawozdaniu półrocznym, a następnie przekazywana Ministrowi.

1. Zespół Zadaniowy – przesyła do Zespołu Wewnątrzresortowego **co kwartał** raport monitorujący wykonanie poszczególnego zadania. 2. Zespół Wewnątrzresortowy, na podstawie przesłanych raportów, publikuje **za każde półrocze** sprawozdanie z realizacji strategii.

V. WSKAŹNIKI ROZWOJU SPORTU – ZESTAWIENIE ZBIORCZE

Osiągnięcie głównego celu strategicznego „Aktywne i sprawne społeczeństwo” zakłada realizację zadań opisanych w poszczególnych priorytetach. Nie wszystkie wymienione w strategii zadania umożliwiają określenie oczekiwanych zmian za pomocą wskaźnikowych wielkości liczbowych. Tendencje wzrostu, których nie można aktualnie skwantyfikować za pomocą wskaźników ze względu na brak danych wyjściowych lub ze względu na ich specyfikę zostaną przedstawione w sprawozdaniach rocznych w formie opisowej. Podjęte zostaną działania zlecające opracowanie metodyki badań umożliwiających ocenę zachodzących zmian, w tym związanych z prognozą niżu demograficznego.

Poniżej zamieszczono zbiorcze zestawienie wskaźników wykorzystywanych w ocenie rozwoju sportu.

Cele i priorytety	Wskaźniki	Wartość wskaźnika w roku bazowym Rok 2005	Zakładana wartość wskaźnika	
			Rok 2010	Rok 2015
Priorytet 1 Popularyzacja sportu dla wszystkich	Odsetek społeczeństwa deklarujących systematyczną aktywność fizyczną	7 %	7,5 %	13%
	Udział młodzieży w systemie szkolnego współzawodnictwa sportowego	1815000	1815000	1900000
	Liczba uczniowskich klubów sportowych i innych stowarzyszeń realizujących zadania z zakresu upowszechniania sportu wśród dzieci i młodzieży	6800 (2004r.)	7000	7500
	Liczba imprez o charakterze sportowo-rekreacyjnym dla osób niepełnosprawnych	baza z 2006 r. w obliczeniu	Wzrost o 10%	Wzrost o 15%
Priorytet 2 Wzrost poziomu wyników sportowych	Liczba medali zdobytych na zawodach rangi mistrzostw Europy i świata	621	650	670
	Pozycja Polski w punktacji letnich Igrzysk Olimpijskich	20 (2004 r.)	18 (2008 r.)	15 (2012 r.)
	Liczba zawodników ćwiczących w klubach sportowych	413990 (dane z 2004 r.)	430000	450000

	Liczba klubów sportowych	4666	4700	5000
	Liczba trenerów i instruktorów (2004 r.)	15378	15500	16000
Priorytet 3 Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	Liczba krytych pływalni	916	1050	1400
	Liczba sal gimnastycznych	10080	12500	14200
	Liczba boisk sportowych ze sztuczną nawierzchnią	2655	3500	4600